

**BÜTÜN
ÜLKELERİN
İŞÇİLERİ
BİRLEŞİN!**

tarafından bağışlanmıştır
TÜSTAV

kitle

PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR

Yıl: 3

SAYI: 107

3 MAYIS 1976

250 Krş.

haftalık sosyalist gazete

tarafından bağışlanmıştır
TÜSTAV

**YAŞASIN
İŞÇİLERİN
BİRLİĞİ**

TÜSTAV

1 MAYIS

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi

SOSYAL DEMOKRASİ

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit 27 Nisan 1976 günü partisinin parlamento gruplarının ortak toplantısında dikkat çekici bir konuşma yaptı. Sosyal demokrasinin evrensel karakterinin hemen hemen tüm özelliklerini yansıtan CHP'nin sağ kanat sosyal demokrat yönetiminin sık sık dile getirdiği tavrının yeniden vurgulanmasını yansıttığı için, bu konuşmanın kayda değer noktalarına dikkat çekmek istiyoruz.

Bilindiği gibi ve sık sık tekrarladığımız şekilde tekelci sermayenin genel olarak burjuva reformizmini yansıtan CHP Sosyal Demokrat yönetimi 14 Ekim seçimlerinden bu yana sürekli sağa kaymaktadır. Son olarak, sosyal demokrasinin yıllar yılı baş ideologu durumunda bulunan Deniz Baykal, kendi ekibiyle birlikte merkez yönetiminden ayrılmak zorunda kalmış, parti yönetimi daha da sağa yanaşmıştır.

SOSYAL DEMOKRAT PARTİLERİN ÇELİŞİK YAPISI

Klasik sosyal demokrat partiler içinde, — özellikle bu sosyal demokrat partiler ülkede belirleyici politika çizecek kadar güçlü iseler — genellikle tekelci sermayeyi temsil eden yönetim ile tekel dışı burjuva zümresini ve küçük burjuva ilericiliğini temsil eden sol kanat muhalefetinden oluşmaktadır. Sınıf çelişkilerinin fazla keskin olmadığı, tekelci sermaye ile küçük burjuvazi arasındaki çatışma yumuşak ve kolay uzlaşır karakterde bulunduğu birtakım batı kapitalist ülkelerindeki büyük sosyal demokrat partiler tekelci sermaye kanadı ile küçük burjuva kanadını aynı parti çatısı altında uzlaştırabilmektedirler.

Fakat sınıf çelişkilerinin daha derin olduğu, tekelci sermayeye karşı küçük burjuva muhalefetinin arasındaki ayrılığın derin olduğu Türkiye'de tekelci sermaye ile küçük burjuvazi aynı parti çatısı altında uzlaştırmak kolay değildir. CHP'de bugünkü yönetim, gerçekte 12 Mart döneminde parti içinde ilerici küçük burjuva motoruna yaslanarak İsmet Paşa ekibini tasfiye ederek yönetime gelmiştir. Fakat özellikle 14 Ekim seçimlerinden başlayarak sürekli bir şekilde tekelci burjuvaziye yaklaşan ve bu sağa kayış, ayak uyduramayanları yönetimden tasfiye eden yeni parti merkez ekibi karşısında kaçınılmaz olarak küçük burjuva muhalefeti yeniden doğmuş, şimdilik belli bir programdan, stratejiden, mütecanis (anlaşmış) bir lider kadrosundan yoksun bile olsa güçlü bir kanat halinde kristalleşmiştir. CHP Genel Başkanının kitlelerde krizleşmiş kişiliği parti içinde denge politikası görünümünü altında, yönetimi sağa kaydırma taktikleri sınıfsal bakımdan çelişik bu iki kanadı parti içinde bir uyum halinde tutmağa yetmemiş, bilimsel gerçeklik her geçen gün kendisini biraz daha dayatmıştır. Özellikle Kıbrıs olaylarından sonra tekelci sermayeye doğru keskin bir yaklaşım içine giren CHP Merkez yönetimine karşı, daha o zamanlar, parti içinde sert bir sol kanat muhalefeti kendini göstermiştir. Aynı yıl yapılan gençlik kolları kurultayına 40 kadar ilin delegeleri alınmamış, gene aynı yıl yapılan Büyük Kurultay'da sol kanat muhalefeti, parti liderinin sağa kesin ağırlık koymasına rağmen (Ecevit'e rağmen) delege oylarının üçte birinden fazlasını almağı başarmıştır.

O günden beri sağ kanat yönetimi ilerici parti tabanı üzerinde anti demokratik tasarruflarını sürdürmüş, ama Türkiye'de keskinleşen sınıf mücadelesinin CHP içindeki yansımalarını önlemeğe muvaffak olamamıştır. Son olarak Deniz Baykal ekibinin de yönetimden tasfiyesi parti içindeki kaynaşmaları büsbütün arttırmıştır.

Tekelci sermaye ile küçük burjuvazi arasındaki çelişkinin batı kapitalist toplumlarına nazaran daha derin olduğu, ve belirleyici mücadele olan işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesinin giderek keskinleştiği sınıfsal çelişkilerin derinleştiği Türkiye'de sosyal demokrat partinin karşılaştığı bu durum bilimin şaşmaz doğrularının bir kez daha ispatlanmasıdır. CHP sosyal demokrasisi işçi sınıfı ile burjuvaziyi uz-

laştırmağa çalışmakta, işverenlere bu vaadi açık açık yapmakta, işçi - işveren - devlet üçlüsünü kuracağını, «iş barışını» sağlayacağını ileri sürmektedir. Bunun için işçi tabanının yüzde seksenini kontrol ettiğini iddia etmektedir. (Ecevit'in 2 Mart 1976'da sanayicilerle yaptığı görüşme). Sağ sosyal - demokrasinin bir ütopyasıdır bu... CHP, değil işçi sınıfı ile tekelci burjuvazi arasındaki *uzlaşmaz* çelişkiyi uzlaştırabilmek, tekelci burjuvazi ile küçük burjuvazi arasındaki *uzlaşabilir* çelişkiyi bile uzlaştıramamaktadır. Kendi partisi içinde uyum sağlamak şöyle dursun, parti içi mücadelenin büsbütün kızışması bunun açık kanıtıdır.

CHP merkez yönetimi hem kitlelerin bazı güncel ekonomik ve demokratik taleplerini dile getirerek, halkımızın anti-faşist tepkisini kendi etrafında toplayarak, MC karşısında *Halkçı* alternatifmiş gibi çıkacak, hem de parti içinde halk güçlerinin belli küçük burjuva kesimlerini temsil eden kanada bile tahammül edemeyecek. Ve bunun da adı Halkçılık olacak... İşte CHP yönetimi bu «çıkamaz» içindedir. CHP Merkez Yönetimi tekelci sermayeye yaklaştıkça, parti içi tekel dışı burjuva ve küçük burjuva muhalefeti güçlenmekte ve sertlenmektedir, küçük burjuvaziye taviz verse bu kez tekelci sermaye gözünde itibar kaybetmektedir. İşte, kimilerinin «parti içi hizipleşme» olarak gösterip, bilimselliği ve sınıf temelinin gizlemeğe çalıştıkları «parti içi çekişmenin» ve CHP çıkmasının aslı bu noktada yatmaktadır.

CHP'NİN BAŞARISIZLIĞI VE TUTARSIZLIKLARI

CHP Merkez Yönetimi MC'ye karşı başarılı bir demokratik mücadele verememektedir. Esasen emekçi sınıfların hem talepleri, hem özelemleri, hem de mücadele biçim ve yöntemleri, hem de kitlelerin sosyal uyanışı CHP sosyal demokrasinin fersah fersah ilerisindedir. Ama, bir taraftan MC'nin kanlı zulmü, her gün köşe başlarında, okullarda kurşunlanan öğrenciler, öğretmenler, binbir tertibe kurban giden devrimciler, yurtseverler, öte yandan baskı altındaki, ağır sömürü altındaki geniş yığınlar vakası. Böylece MC'nin giderek artan baskısı karşısında emekçi halkın CHP'yi gerçekte çoktan aşmış geniş ilerici kesimleri, MC karşısında tek güçlü demokratik alternatif olarak CHP'yi gördükleri için, çaresiz olarak CHP'yi desteklemektedirler. CHP ise halkımızın anti-faşist tepkilerini uzun süre uyutmağa ve kendi çevresinde pasifize etmeğe çalışmıştır. Hatta CHP lideri uzun süre *faşizm* kelimesini bile ağzına almamış, faşist saldırıların varlığına değinmemiş, sözkonusu olayları sağ-sol çatışması biçiminde göstermiştir. Daha sonra MC'nin iktidara gelmesiyle Ecevit bu çatışmaların sağ-sol çatışması değil, faşist saldırılar olduğunu kabul etmiş, faşizm sözcüğünü ağzına almıştır... Ama bu kez de faşizmi halkımıza çarptırarak göstermiş, faşizmi «birkaç maceracının hevesi» olarak tanıtarak Türkes'de sınırlamıştır. Fakat aradan geçen olaylar bir kez daha, evet bir kez daha, işçi sınıfı sosyalistlerini doğrulamıştır. Ecevit bugünlerde, faşizmi artık Türkes ve hempa-larının, kiralık katil çetelerinin «maceracı» özlemlerinden ibaret görmemek noktasına gelmek zorunda kalmıştır.

MC'nin giderek azgınlaşan tutumu ve MC karşısında CHP'nin kitlelerden korkan, (kendisini aştığını bildiği için kitlelerden çekinen ve kitleleri pasifize etmeğe çalışan, mücadeleyi parlamento koridorlarına, burjuva kulislerine hapsetmeğe uğraşan) tutumu iflas etmeğe başlamıştır. Birtakım soyut ve yuvarlak laflarla kitleleri oyalamayacağını gören kitlelerin anti-faşist mücadelesinin CHP dışında geliştiğinin farkına varan

CHP sosyal demokrasisi son bir ay içinde hareketlenmek zorunda kalmıştır. Fakat amaç gene aynıdır; bir yanda tepede tekelci burjuvaziye yanaşırken, öte yanda kendi solundaki güçlerden oy kaybedeceği korkusuyla, bu anti-faşist muhalefeti yeniden CHP'ye kanalize etmek isteyen sözde ilerici adımlar atmağa girişmiştir. Nitekim 8 Nisan'da üç gencin kahepece öldürülmesi ile kitlelerin taşan öfkesi karşısında, CHP Genel Başkanı, kendi muhalefetlerinin yetersiz kaldığını itiraf etmek zorunda kalmış, «demokratik direniş yöntemlerini» deneyeceklerini söyleyerek 18 Nisan'daki Tandoğan mitingini yapmıştır. Oysa, CHP olmadan da sosyalistler ve CHP solundaki ilerici unsurlar Türkiye'nin güçlü demokratik merkezlerinde kitle gösterileri düzenlemekteydiler. Örneğin, 13 Mart'taki Ankara mitingi, 10 Nisan'da Hakan Yurdakuler'in cenaze töreni CHP'nin çok ötesindeki en son kitle gösterileri arasında yer tutmaktadır. Özellikle 1 Mayıs'da İstanbul'daki yürüyüş ve gösteriler öncelikle işçi sınıfının kitle gücünü göstermesi açısından sosyal demokrasiye yeni bir ders niteliğindedir.

CHP sosyal demokrasisi, kitlelerin talep ve eylemlerinin kendisini çoktan aştığını, CHP'nin kitle eylemlerini kendi istediği reformist sloganlar, uzlaşmacı sınırlar içinde tutamayacağını görmüştür. Yeri gelmişken belirtelim ki, CHP'nin kitle hareketlerine girişmesini elbette gelişkin bir adım olarak kabul etmekteyiz. Gerçi bunun subjektif konumu kitleleri varmış oldukları gelişkinlik düzeyinde yeniden CHP'nin takipçiliğinde tutmak için bir manevra girişimidir, ama bu durum bile kitle gelişiminin CHP'ye dayattığı bir olgudur. Ve CHP'nin anti-faşist mücadelede hareketlenmesinde sosyalizm ve demokrasi açısından hayıflanacak bir yan yoktur.

İşte CHP genel başkanı yukarıda sözünü ettiğimiz konuşmasını böyle bir ortamda yapmıştır. Bu konuşmada göze batan belli başlı noktalar şunlardır :

ANTI - KOMÜNİST ŞANTAJA BOYUN EĞME:

Sağ kanat sosyal demokrasisi özellikle ve titizlikle kendisini kendi solundan tenzih etmek çabası içindedir. CHP genel başkanı konuşmasının önemli bir bölümünü bu noktaya ayırmıştır :

«Benim görüşüme göre oyun şudur: O gruplar (sol gruplar) karşısında sessiz kalırsak, hele onlara hoş görünmeye kalkışırsak 'İşte görüyorsunuz, CHP komünistlerle, anarşistlerle ülkeyi bölmek isteyenlerle işbirliği halinde' diyeceklerdir. Nitekim bunu demektirler. Bizim sessiz kalmadığımız toplantıların bile (örneğin son Tandoğan mitingini kastediyor) resimlerini saptayarak bunları bizim aleyhimize koz olarak kullanmaya kalkışmışlardır. Karşımıza çıkarılan bu gibi gruplarla bir olmadığımızı onlarla işbirliği yapmadığımızı ve yapmayacağımızı ortaya koyduğumuzda ve toplantılarımızı sol görünülü bazı grupların engellemelerine karşı korumaya çalıştığımızda da o zaman, CHP'nin soldan koptuğu, sağa kaydığı yolunda eleştirilerle ve bu eleştirilere ortam hazırlamak suretiyle bizi güç durumda bırakmaya ve güçsüzleştirmeğe çalışacaklardır. Yani bizim mücadelemizi içeriden veya arkadan güçlendirmek, engellemek isteyen bazı gruplar karşısında bize yaraşan açık ve kesin durumu aldığımız vakit bir türlü zaafa uğrayacağız, bize yaraşan açık ve kesik durumu almakta çekingenliğe saplandığımız vakit bir başka türlü zaafa uğramış olacağız. Bu şekilde bizi ve genellikle sol güçleri ve demokratik güçleri, sınırları kendi çizdikleri dar mücadele alanı içinde bir açmaza, bir çıkmaza sürüklemek istemek-

ÇIKIŞ YOLU ARIYOR

tedirler. Bizim bu oyunu bir yerinde bozmamız gerekir.»

CHP genel başkanı «karşımıza çıkarılan gruplar» derken goşist ve maceracı küçük grupları kasteder gözükmekte, ama aslında kendi solundaki, sosyalistleri esas hedef almaktadır. Gerçi Bülent Ecevit CHP dışındaki sol partileri goşistlerle aynı kategoriye koymamaya dikkat etmiştir, fakat kendi dışındaki sol ile derin ayrılıklar olduğunu da vurguyla belirterek, kendi partisini «komünizmden tenzih etmekten» geri kalmamıştır. Oysa komünist olmayan CHP'yi komünistlerle bir göstermek sağ güçlerin CHP'ye karşı uyguladıkları Mc Charty'ci anti-komünist bir şantajdır. Bununla birlikte, CHP genel başkanı şimdiye kadar söylediğinden farklı olarak, kendi partisi dışındaki sol parti ve gruplarla, demokratik özgürlükleri koruma plânında CHP'nin «gereğinde dayanışma halinde olabileceğini, işbirliği yapabileceğini» belirtmiş, fakat şu sözleri eklemeyi de ihmal etmemiştir: «Ama eğer demokrasi anlayışımızda ve demokratik yöntemlerden, barışçı yöntemlerden uzaklaşmamakta birleşebiliyorsak, ülkenin bütünlüğünü tehlikeye düşürücü akımlara mânevi destek olmamakla birleşiyorsak, bizim dışımızdaki demokratik, ilerici veya solcu kuruluşlarla, aramızda resmen ilişki bulunmasa bile kendiliğinden oluşan bir dayanışma içinde demokratik rejim koruyuculuğunu yapabileceğimize inanıyoruz.»

Bu cümlede de görüldüğü gibi Ecevit muğlak kavramlar arasında, egemen sınıfların değişmez ağzını kullanmakta bir kısım solcuları zımnen «bölücü akımları, ülke bütünlüğünü zedeleyici girişimleri» besmekle suçlamaktadır. Bölücülük edebiyatı anti-komünizmin Mc Charty'ciliğin en belirgin sloganlarından biridir. Ve öte yandan, CHP genel başkanı «ırkçı bölücülük» derken, kendisi de Türkiye'de Türkesçi ırkçılığın ekmeğine yağ süren bir tutuma düşmektedir.

DEMOKRATİK GÜÇBİRLİĞİNE İLK YAKLAŞIM:

Bununla birlikte, CHP, —demokratik, anti-faşist güçbirliği önüne gene yüksek duvarlar çekip, muğlak kavramlar arkasında işi yokuşa sürerken— uzun yıllardan beri ilk kez olarak partisinin kendi solundaki güçlerle dayanışmaya ve hatta işbirliğine gidebileceğini —evet ilk kez olarak— söylemiştir. Bu sözleri sosyal demokrasi liderine söyleten elbette kendi sübjektif karar değişikliği değildir. CHP dışındaki solun etkinliğinin artması, kitlelerin anti-faşist ve sosyal uyanışının CHP'yi daha da çok aşması ve bu uyanışın CHP içindeki sol kanadı güçlendirerek, parti yönetimini güç durumlara sokması, yani özünde işçi sınıfımızın ve sosyalistlerin öncülüğündeki kitle tepkileri Ecevit'e bu sözleri söylemeği dayatmıştır. Biz bu durumu olumlu bir gelişim saymaktayız.

EMEKCİLER SÖMÜRÜ'YE KARŞI MÜCADELE EDİYORLAR

Kitlelerin mücadelesinin kendisini çoktan ve fersah fersah aştığını nihayet inkâr edilmez biçimde anlayan sağ sosyal demokrasi, çözüm olarak, rejim mücadelesinin düzen mücadelesiyle içiçe geçtiğini söyleyerek, işçilerin köylülerin mücadelesiyle bütünleşmek gerektiğini dile getirmiştir. Fakat bunu söylerken, «düzen bozukluğu» olarak kapitalist düzeni kastetmemektedir. Yani sömürüye karşı çıkmamaktadır. Sadece istifçiliğe, karaborsacılığa, parmak basmaktadır. Sosyal demokrasinin lideri eskiden kullandığı

bazı ilerici sloganların çok gerisindedir, kapitalist sömürü düzeninin en ufak bir temel taşına bile dokunmak istememekte, bozuk düzen olarak kapitalist düzenin kendisini değil, Türkiye gibi geri kalmış bir ülkedeki kapitalist sistem aksaklıklarını göstermektedir. Bu anlayış, CHP sosyal demokrasisinin klâsik bir burjuva reformizmini de aşmış, bir tekeli burjuva islahatçılığı haline geldiğinin yeni bir somut belgesidir. Gene CHP genel başkanı kendileri iktidara gelmeden önce yapacakları çeşitli girişimlerle bu düzeni düzeltmeğe çalışacaklarını ve bu konuda adımlar atacaklarını söylemiştir. Reformizmin bundan daha somut bir kanıtı olamaz. Üstelik bu reformizm, CHP'nin kendi çizgisine göre bile sağda kalan bir reformizmdir.

«Böyle bir stratejiyi uygularken, bu düzenin gelişmelerini çok açık-seçik ortaya koymalıyız. Örneğin, bu düzen ve bu hükümet birkaç yağı ithalâtçısına bir hamlede 500 milyon lirayı bağışlayabilen bir düzendir ve hükümettir. Bu düzen ve bu düzenin hükümeti, birkaç orman ürünleri sömürücüsüne bir hamlede ve sürekli olarak milyarlar bağışlayabiliyor.

Bu düzen ve bu düzenin hükümeti, demir ithalâtçularına ve aracılara, traktör aracılara, sürekli olarak milyarlar bağışlayabiliyor. Bu düzende istifçilerin tükettikleri dövizlerin yerini ödünç-dövizle doldurma tertipleri uğruna yerli ve yabancı bazı para spekülâtörlerine milyarlar verilebiliyor. Bildiğiniz gibi, son fiili ve sınırlı devaluasyon karşısında, dövize çevrilebilir mevduatın sahiplerine, devlet «Kur garantisi» vermiş olduğu için, fazladan bir milyar 200 milyon lira ödemiştir. Demek ki, bu düzende ve bu düzeni tahkim etmek isteyen, çarpıtarak sürdürmek isteyen bir hükümetin elinde, devlet, kaynaklarını, topluma ve ekonomik gelişmemize hiçbir katkısı olmayan, tam tersine, ekonomik gelişmemizi engelleyen, köstekliyen bazı kimselere, milyarlar dağıtmaktadır. Bu, bugünkü düzenin çelişki ve zaaf noktalarından başlıcasıdır. Madem ki, siz bu kadar cömert olabiliyorsunuz, bu kaynakları belli kişilere dağıtabiliyorsunuz, biz, bu kaynakları gerçek hak sahiplerine yöneltici bir mücadeleyi şimdiden açıyoruz, dememiz gerekir. Bu konuda, sözle yetinmeyip iktidara geldiğimizde bu düzeni değiştireceğiz, demekle yetinmeyip öncelikle işçinin ve köylünün mücadelesine fiilen katılarak, bu gelir dağılımı adaletsizliğini, şimdiden savunulamaz, sürdürülemez hale getirici bir mücadeleyi açmamız gerekir.»

İşte CHP sosyal demokrasisinin düzen bozukluğundan ve değişikliğinden anladığı budur. Ve CHP genel başkanı bu mücadeleyi işçinin, köylünün mücadelesi olarak görmektedir. Oysa işçinin ve köylünün mücadelesi CHP üst yönetimi gibi sömürüyü daha sağlam temeller üzerinde sürdürmek mücadelesi değildir. İşçinin köylünün mücadelesi sömürüye karşı mücadeledir. CHP sosyal demokrasisi bir kez daha itiraf etmektedir ki, sadece kitlelerin anti-faşist tepkisini yumuşatıp, kendi kontrolü altına almağa çalışmamakta, aynı zamanda kitlelerin sömürüye karşı verdikleri özel sınıf mücadelesini de pasifize etmeğe bu sömürü düzenini sınırları içine hapsetmeğe çalışmakta, yani düzeni değiştirmeyi değil, düzenin şurasını, burasını onarmayı amaçlamaktadır.

Nitekim: «Bu, aslında bir partinin mücadelesi olmayacaktır. Bir demokratik sol partinin desteğinde, Türkiye'nin en büyük, en güçlü partisinin desteğinde, doğrudan doğruya halkın mücadelesi, bu düzenin sıkıntılarını çeken, bu düzenin haksızlıkları ve sömürüsü altında ezilen

halkın mücadelesi olmalıdır.» sözleri, kitlelerin sömürü ve baskıya karşı verdikleri mücadeleyi, CHP'nin sosyal demokrat sınırları içine hapsetmek amacını açıkça dile getirmektedir.

KİTLELERİN İLERİ KESİMLERİ CHP'DEN KOPUYOR:

Kitle mücadelesiyle ilgili bir başka nokta, sosyal demokrasinin kitlelerden giderek uzaklaşmışlığının, kitlelerden koptuğunun, daha yerinde bir deyimle, kitlelerin yavaş yavaş CHP'den kopmağa başladıklarının, daha ileri ve gerçek alternatifler aranışı içinde bulduklarının CHP yönetimi tarafından farkedilmiş olmasıdır. Ecevit'in şu sözleri yargımızın açık bir kanıtıdır:

«Böylelikle, CHP'nin demokratik sol anlayışının gerçekliği ve uygulanabilirliği, CHP'nin bu konudaki içtenliği, bütün inandırıcılığı ile ortaya çıkmış olacaktır. Demokratik sol düzen mücadelemiz sözde kalmış olmayacak, fiilen sonuç vermeye başlayan bir mücadele, sadece parti olarak değil, bu düzenin sıkıntısını en çok çeken halk topluluklarıyla birlikte yürütüleceği için, her aşamasında CHP'yle halkı birbiriyle daha çok bütünleştiren bir mücadele olacaktır.»

Fakat CHP genel başkanı kendi dışındaki sola nasihat vermek, yol göstericilik yapmak alışkanlığını gene bırakmamakta, CHP'nin kitlelerle daha iyi bağlar kurmasının, diğer solculara da örnek olacağını söylemektedir:

«Bugün, çaresizlik içinde, sadece mitinglerden, sadece büyük toplantılardan yarar uman bütün iyiniyetli, ilerici güçler de bizim bu stratejimizle kendilerine yeni ve daha umut verici mücadele ufuklarının açıldığını görmüş olacaktırlar sanırım.»

Bir kez daha vurgulayalım ki, sosyalist mücadele zaten kitle mücadelesidir. Kitleleri bilinçlendirmek, örgütlemek ve iktidar mücadelesine sokmak meselesidir. Sosyalistler bu noktayı sosyal demokratlardan değil, işçi sınıfı biliminden öğrenirler. Yerli sosyal demokrasi ise, yukarıda vurguladığımız gibi, kitlelerin sömürüye ve baskıya karşı mücadelesini tekeli burjuvazinin kuyruğuna takmak, onun liberal sınırları içinde tutmak gayretindedir. İşçi sınıfı sosyalistleri sosyal demokrasi ile faşizme karşı, gerektiği durumlarda tekellerin egemenliğine ve emperyalizme karşı güçbirliği yaparlar, hatta belirli dönemlerde ortak iktidar programları bile çizerler. Ama bu, işçi sınıfının kendi bağımsız çizgisinden ve ideolojisinden taviz vermeden yapılır. Türkiye'de işçi sınıfı sosyalistlerinin sosyal demokrasiye karşı gösterdikleri kararlı tutum ve kitleleri sosyal demokrasinin takipçiliğinden kurtarmak, sosyalizm adına CHP kuyrukçuluğu yapanlara karşı mücadele etmek konusunda izledikleri ısrarlı yol meyvalarını vermeğe başlamıştır. CHP genel başkanını yukarıda da alıntı yaptığımız sözlere sevkeden şey kitlelerin CHP'yi fersah fersah aşan talep ve mücadelesi ise, işçi sınıfı sosyalistlerinin her türlü güçlük altında sosyal demokrasiye karşı taviz vermeden, onu kitlelere sürekli deşifre ederek kitlelerin spontane mücadelesine bilinç ve nitelik katmalarının, siyasal muhteva kazandırmalarının bu olguda büyük payı vardır. Bundan sonraki dönemlerde de, işçi sınıfı sosyalizmi sosyal demokrasinin faşizme karşı olan niteliğini bilecek, demokratik taktiklerinde demokratik ve anti-faşist mücadelesinde bu noktayı önemle gözönünde tutacak, ama bunun asla sosyal demokrasiye karşı ideolojik mücadele vermektan geri durmak anlamına gelmediğini daima bilecektir. Sosyalistler, sosyal demokrasinin burjuva karakterini daima teşhir ederek ve sosyalist ideolojisinin, sosyalist örgütlenmenin kitleler çapında güçlenmesini, yaygınlaşmasını sağlamanın en önemli görev olduğunu hiç bir zaman ihmal etmeyeceklerdir.

(Devamı 10 ncu sayfada)

'den haberler

A. Kaçmaz Ecevit'in Konuşmasına Cevap Verdi

CHP Genel Başkanı Ecevit'in hafta içinde gazetelerde yer alan konuşması ile ilgili olarak TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, POLİTİKA Gazetesinin isteği üzerine verdiği cevapta, konuya ilişkin görüşlerini açıklamıştır.

TSİP'nin görüşlerini Genel Başkan A. Kaçmaz aynen şöyle aktarmıştır :

«CHP Genel Başkanı'nun partisi dışındaki sol hakkında söyledikleri yeterince açık değildir. Bu da CHP'nin ikili yapısının doğal bir sonucudur. Çünkü, bilindiği gibi temel felsefesi emekle sermayenin barışı olan sosyal demokrasi, bir yandan burjuvaziye şirin görünmek isterken, öte yandan geniş emekçi yığınların desteğini sağlamaya çalışır. Daha önceki güçbirliği önerimiz üzerine, CHP'nin, kendi dışındaki sol ile hiçbir şekilde işbirliği yapmayacağını söyleyen, daha sonra demokrasi düşmanları «cephelerini ilân ettiklerinde, «biz milleti cephele bölmeyeceğiz» diye toplumumuzdaki sınıf ve

çıkarcı farklılıklarını görmezden gelen CHP liderinin bugün sarfettiği «işbirliği», «dayanışma» ve benzeri sözler, olayların zorlamasıyla varılmış az da olsa değişik bir tutumu ifade eder.

Bu tutumun nedenlerini CHP Genel Başkanının kendi sözlerinden çıkarmak mümkündür. CHP lideri so lun dar bir alana hapsedildiğini ifade etmektedir. Aslında dar bir alana sıkışan kendi partisidir. Onu da bu dar alana getiren CHP'nin izlediği sağ sosyal demokrat politikadır. Faşist tirmanışa karşı, pek çok uyarıya rağmen bir türlü etkin mücadelesinin içine girmemekte direnen CHP, uzunca bir süreden beri geniş yığınların bir hayli gerisinde kalmıştır. Son Tandoğan mitingi CHP Başkanının bu durumu somut olarak görmesine vesile oldu. Bu miting açıkca gösterdi ki kitlelerin talepleri, sosyal demokrasinin fersah fersah ilerindedir. Sanıyorum işte bu durum CHP liderinin «kendi dışındaki sol» hakkındaki görüşlerini yeniden gözden geçirmesine yol açtı. Buna rağmen CHP'nin «kendi dışındaki sol»

ile ilgili politikasında köklü bir değişiklik olacağını gösteren bir eğilim görmüyorum.

Bizim CHP politikamız ise baştan beri açıktır. CHP'nin demokrasi cephesi içinde önemli bir yeri vardır. Biz anti-faşist mücadelede güçlerin dolaysız bir şekilde ve sistemli olarak birleştirilmesi için baştan beri olanca çabamızı gösteriyoruz. Ancak böyle yapmakla güçlerin bir bütün halinde, etkili olarak seferber edilmesi ve faşizm tehlikesinin önünün alınması mümkün olur. Bugün için böyle bir çözüme varılamamış olmasına rağmen demokrasi mücadelesi sürmektedir. Biz programımızda da açıkça belirttiğimiz gibi, mücadele kapsamına giren girişimleri sosyalistleri dışlamaya çalışsa da destekleriz.

Demokrasi mücadelesinin, çıkarları demokrasiden yana en geniş yığınlara maledilmesi ve güçlerin sistemli bir şekilde birleştirilip geniş perspektifli bir mücadele programının uygulanması için azami çabayı gösteririz.»

TSİP, DİSK'İN 1 MAYIS MİTINGİNİ DESTEKLİYOR

1 Mayıs İşçi Günü nedeniyle yıllardan beri ilk defa yapılması kararlaştırılan miting, geniş işçi yığınlarının katılması ile büyük büyük bir gösteri şeklinde geçeceği anlaşılmaktadır. DİSK tarafından yürütülen, ön çalışmalar sürdürülmektedir. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ise, miting için bastırıldığı iki tip afiş çalışmasına başlamıştır.

Öte yandan, TSİP, 1 Mayıs'ın sadece İstanbul'da kutlanmasıyla yetinmemeye, diğer işçi sınıfının yoğun, ilerici potansiyelin gelişkin olduğu merkezlerde de toplantı ve mitingler düzenlenmesini kararlaştırmıştır.

İZMİR VE ANKARA'DA ŞAH PROTESTO EDİLDİ

İran Şahı'nın RCD Zirvesi dolayısıyla İzmir'e geliş, protestolara yol açtı. Geçen sayımızda İranlı öğrencilerin yayınladığı bildiri yer alırken olaylar gelişiyor ve İstanbul'da, Ankara'da ve İzmir'de Şah'ın gerçek yüzünü sergileyen bildiriler yayınlanıyor ve afişleme çalışmaları yapıyordu.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi tarafından hazırlanan Şah zulmünü teşhir eden afişleme yapılırken birçok sosyalist ve TSİP üyesi tutuklandı.

İzmir'de daha Şah Türkiye'ye gelmeden polis, İranlı 24 öğrenciyi gözaltına aldı.

Ankara'da ise, protesto afişi a-

san TSİP Ankara üyelerinden iki kişi polis tarafından gözaltına alındı. Afişleme sırasında bütün Ankara polisi seferber oldu. Yaygın afişlemeyi engellemek için elinden geleni yaptı.

İran halklarının başdüşmanı, kanlı zulüm uygulayıcısı İran Şahı, artık Türkiye'de oluşan protesto hareketleri dolayısıyla ülkemize rahat ziyaretler yapamayacaktır.

ADANA D.G.M., DAVAYA BAKMAYI REDDETTİ

T.S.İ.P. Adana İl yöneticilerinin 3 Ocak 1976 günü tertiplemiş olduğu «MC ve faşizme karşı demokrasi toplantısı»nda yaptıkları konuşmalardan ötürü T.C.K.'nin 142 ve 159. maddelerinden Adana Devlet Güvenlik Mahkemesince açılan davanın ilk duruşması 22 Nisan 1976 günü yapılmıştır.

T.S.İ.P. Merkez Yürütme Kurulu üyelerinden Veli Gürcan, Aydoğan Gezer, Genel Yönetim Kurulu üyelerinden Reşit Suna, Ali Kar ve Adana İl Örgütü üyesi Abdürrahim Görür'ün yargılandığı davada Abdürrahim Görür tutuklu bulunmaktaydı.

Aydoğan Gezer dışında bütün sanıkların hazır bulunduğu duruşmada iddianameden sonra söz alan Av. M. Çağlar'ın savunması üzerine yargıçlar heyeti «sanıkların 142. maddeye aykırı hareket ettikleri iddia edilmekteyse de bu hareketin halka açık bir şekilde yapılmış olduğunu, ayrıca 142. maddeye giren suçların devlet güvenliği ile ilgili olmadığından» davaya bakmayı reddettiklerini açıklamışlardır. Davanın ağır ceza mahkemesi-

ne sevkine oy çokluğu ile karar vermişlerdir. Karara Devlet Güvenlik Mahkemesi savcısı da katıldığı açıklanmış, ancak tutuklu bulunan A. Görür'ün tutukluluğunun kaldırılması talebinin davaya bakması gereken ağır ceza mahkemesince incelenmesine ve tutukluluk halinin devamına karar verilmiştir.

İki buçuk saat süren duruşmada Av. Mehmet Çağlar, Akay Sayılır, Hüseyin Murat Özer, ve Yılmaz Yurtduru hazır bulunmuşlardır.

İLHAN ERYILMAZ BİR YIL AĞIR HAPSE MAHKUM OLDU

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu üyesi ve Kitle gazetesi eski sorumlu yazışmaları müdürü İlhan Eryılmaz hakkında «Devletin askeri kuvvetlerini tahkir ve tezyif etmek» iddiasıyla 3. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesinde sürmekte olan dava 27.4.1976 tarihinde sonuçlanmıştır.

Kitle gazetesinin 60. sayısında yayınlanan «Ömür Grevi Sona Erdi» başlıklı yazı ile «Devletin askeri kuvvetlerini tahkir ve tezyif etmek» suçunun işlendiğine kanaat getiren 3. Kolordu Askeri Mahkemesi İlhan Eryılmaz'ı, temyiz yolu açık olmak üzere bir yıl ağır hapse mahkum etmiştir.

İlhan Eryılmaz hakkında daha evvel, kitle gazetesinin bir başka sayısındaki yazılardan dolayı 6. Ağır Ceza Mahkemesince verilen 3 yıl ağır hapse mahkumiyet kararı da bulunmaktadır.

TSİP FATİH İLÇE KONGRESİ YAPILDI

TSİP Fatih İlçesinin II. olağan kongresi 25.4.1976 günü yapıldı.

Kongreyi İlçe Başkanı Veysi Aydoğan kısa bir konuşma ile açtı. Aydoğan, konuşmasında TSİP'nin sosyalist hareket içindeki yerini, kuruluşundan bu yana parti ve enternasyonalizm kavramlarının hayata geçirilmesi konusunda verdiği olumlu mücadeleyi belirterek, «Parti ilkeleri Türkiye'de ilk defa TSİP eliyle kitaptan hayata geçirilmiştir, enternasyonalizm, TSİP'nin mücadelesi sonucu içi boş bir slogan olmaktan kurtulmuş tur» dedi.

TSİP'nin maoculuk ve öteki sapmalara karşı amansız mücadele verdiğini de ilave eden V. Aydoğan, sosyalist birliğin sağlanmasının şimdiye kadar yapılan eleştirilerin, 1960 öncesi için de yapılmasıyla mümkün olduğunu sözlerine ekledi.

Daha sonra, yapılan divan seçimleri ve saygı duruşunu takiben Genel Sekreter Yalçın Yusufoglu söz aldı.

Yalçın Yusufoglu, Türkiye tekelci burjuvazisinin ekonomik ve siyasi açmazlar içinde olduğunu, burjuvazinin burjuva partileri arasında tercih konusunda süreklilik göstermediğini, bu nedenle son günlerde bir AP-CHP koalisyonu kotarılmak istendiğini söyleyerek, bu arada CHP'nin burjuvaziye şirin görünmek için gittikçe sağa kayma eğilimi gösterdiğini belirtti.

Konuşmasının ikinci bölümünde Genel Sekreter Yusufoglu, sosyalist hareketin çeşitli sorunlarına değinerek, «bugün varolan partilerin hiç birinin tek başına işçi sınıfının partisi olmadığını» bilimsel tahliller yaparak açıkladı.

Sözlerini, açık konuşmasında da belirttiği gibi 1960 önce i hareketin eleştirisinin gerekliliği üzerinde durarak bitiren Gen Sekreter, TSİP'nin önündeki engelleri, tüm baskılara rağmen aşacağını söyleyerek bitirdi.

Daha sonra gündem gereğince Çalışma Raporu ve Mali Raporlar okunarak yönetim kurulu akladı.

Yapılan seçimlerde gösterilen adaylardan seçilenler şöyledir:

Yönetim Kurulu: Veys' Aydoğan, Yılmaz Özayral, Kerametin Örnek, Tayfun Başaran ve Halil Rifat Özbaşı.

İl kongresi delegeleri: Veysi Aydoğan, Kerametin Örnek, H. Rifat Özbaşı.

PORTEKİZ SEÇİMLERİ YAPILDI

25 Nisan pazar günü Portekiz'de parlamento seçimleri yapıldı. Seçimlere Portekiz Komünist Partisi, Portekiz Sosyalist Partisi, Halkçı Demokrat Parti, Merkez Sosyal Demokrat Parti ve diğer 10 siyasi parti katıldılar. Bu on siyasi partiden 8'i kendilerini PKP'den daha solda olarak tanımlıyorlar ve çeşitli Mao'cu, göşist, troçkist ve benzeri siyasi eği-

limleri temsil ediyorlardı. Seçimlere 6 milyon 300 bin Portekizli katıldı. Seçim sonuçları hiçbir partiyi tek başına iktidara getirecek bir parlamento kompozisyonu yaratmadı.

Portekiz seçimlerinin, 25 Nisan 1975'te yapılan seçimlerde karşılaştırmalı sonuçları şöyle :

	1975		1976	
	Oy oranı	Sandalye sayısı	Oy oranı	Sandalye sayısı
Portekiz Sosyalist Partisi	37.8	115	35.0	106
Halkçı Demokrat Parti	26.3	80	24.0	71
Portekiz Komünist Partisi	12.5	30	14.6	40
Merkez S. Demokrat Parti	7.6	16	15.9	41
Diğer partiler	15.8	6	10.5	5
Toplam	100.0	247	100.0	263

Seçimlerden önce Portekiz Komünist Partisi, seçimlerin hiçbir partiyi tek başına iktidara getirmeyeceğini söylüyor ve Portekiz Sosyalist Partisini PKP ile ortaklaşa hükümeti oluşturmaya davet ediyordu. PSP lideri Soares ise bunu hemen reddetmiş ve çoğunluğu alamadıkları takdirde muhalefette kalacaklarını belirtmişti. İstikrar isteyen belli bir seçmen kitlesini tek başına iktidara gelmezsem kargaşa çıkar diyerek kendine çekmek isteyen ve anti-komünizm'den yarar uman Soares seçim öncesi hesaplarında yanılarak oyların %47'si yerine %35'ini aldı. Seçim sonuçları belli olunca Soares

muhalefette kalmaktan vazgeçerek bir milli koalisyon' önerdi. Seçimlerden kazançlı çıkan burjuva partileri HDP ve MSDP, Portekiz Komünist Partisinin katılacağı bir koalisyona girmeyeceklerini açıkladılar.

Önümüzdeki günler toplam 146 sandalye ile parlamento'nun çoğunluğunu temsil eden PSP ve PKP'nin bir ortak hükümet kurup kuramayacağını gösterecek. Ancak Fransız sosyalist Partisinden çok Brand'in Sosyal Demokrat Partisine benzeyen Soares'in partisinin böyle bir ortak hükümete yanaşmaması ağır basan ihtimal olarak gözüküyor.

KISA... KISA... KISA... KISA... KISA...

KÜBA

Küba Komünist Partisi 1. Kongresi dökümanları Küba'nın devrimden sonraki gelişimi hakkında önemli bilgiler sağladı.

1958'de nüfusu 6.7 milyon olan Küba'da 1975 sayımına göre 9.3 milyon Kübalı yaşıyor. Küba işçi sınıfının nicel varlığı ise 1959-1969 arasında %58.5 oranında artmış durumda. Başka bir deyişle bu dönemde işçi sınıfı saflarına 1 milyon kişi katılmış.

İşgücünün sektörlere göre kullanımında, Küba'nın hızlı sanayileşmesini gösteren önemli gelişmeler var. Devrimden önce şeker kamışı plantasyonlarında çalışan tarım işçilerinin sayısı 360 bini aşırıyordu. 1975 yılında ise bu sayı 180 bine düşmüş durumda. Buna karşılık makine imalatı sektöründe çalışan işçilerin sayısı 1959'da 4000'den 1975'te 29000'e yükselmiş bulunuyor. Tekstil, kundura ve inşaat sektörlerinde çalışan işçilerin sayısı ise 1958'de 127 binden, 1975'te 340.000'e çıkmıştır. 1975 yılında Küba'da eğitim ve sağlık hizmetleri alanında 400 bin kişi çalışmaktaydı.

Kırsal alanlardaki toplam üretimin %70'i devlet, %30'u özel çiftliklerde yapıyordu 1975 yılında. Küçük Köylüler Birliği ANAP'ın ise aynı yılda 232,358 üyesi vardı. Tarımsal üretimde kullanı-

lan traktör sayısı 1958'de 9 binden, 1975'te 54 bine yükselmiş durumda.

Küba'da eğitim alanında da devrim öncesine kıyasla büyük bir sıçrama gerçekleştirilmiş. 1958'de tüm eğitim kurumlarında 811 bin öğrenci eğitiliyordu. Oysa bu gün bu sayı 3 milyonu aşmış bulunmaktadır.

Küba Komünist Partisi 1. Kongresinde Parti üyeliğiyle ilgili olarak verilen bilgilere göre 1965'te partinin 50.000 üyesi bulunuyordu. Bu sayı 1970'te yüzbine, 1974'te 186,995'e ve 1975'te 202 bine ulaşmış bulunuyor.

Lübnan Bölünecek mi?

Bir yıl aşkın bir süredir Lübnan kanlı bir iç savaşa sahne oluyor. İlerici müslüman gerillaların dayatmaları sonucu falanjistlerle işbirliği yapan Cumhurbaşkanı Franjiye kendi görev süresi dolmadan yeni bir cumhurbaşkanı seçilmesine hukuksal dayanak sağlayacak olan Anayasa değişikliğini imzaladı. Lübnan parlamentosunun önümüzdeki günlerde toplanarak Cumhurbaşkanlığına en kuvvetli aday olan Raymond Edde'yi seçmesi bekleniyor.

Bu arada ülkenin bölünmesi doğrultusunda çeşitli girişimler göze çarpmaktadır. Lübnan'lı Dürzîlerin lideri ve Lübnan İlerici

Sosyalist Partisinin Mısır, Küveyt, Suudi Arabistan gibi ülkeleri öven başkanı Kemal Canpolat ilerici ulusal hareketin kontrolünde bulunan ve Lübnan topraklarının %82'sini teşkil eden bölgede kurulacak bir yerel yönetim'den bahsetmeye başladı. Diğer taraftan Hristiyanlar da kendi kontrollerindeki bölgede posta, güvenlik ve sivil yargılama hizmetleri kurmaya başladı.

Bu arada Suriye, Canbolat'ı Lübnan'ın bölünmesine çalışmakla suçladı ve Suriye'nin her türlü bölünme oyununa karşı olduğunu tekrarladı.

VIETNAM ULUSAL MECLİSİ SEÇİLDİ

25 Nisan pazar günü Kuzey ve Güney Vietnam'ın birleştirilmesinin ilk adımı olan Ulusal Meclis seçimleri yapıldı. Bu seçimlerde ülkenin her iki kesiminin tek meclisi olan Ulusal Meclis'in 492 üyesi belirlendi.

Seçmenlerin %99'unun sandık başına koştuğu seçimlerde her seçim bölgesinde Vietnam İşçi Partisinin adayları seçildiler. Bazı bölgelerde listelere alınan bağımsız adaylar da seçildiler.

Seçim günü bir konuşma yapan Vietnam İşçi Partisi Merkez

Komitesi birinci sekreteri Le Duan seçimlerin yapıldığı pazar gününü «Vietnam halkının hayatında en büyük gün» olarak nitelemiş ve «bütün Vietnam'ın birliğinin ve bağımsızlığının sağlandığı şu günde, bütün ülkenin sosyalizm yolunda ilerlediğini» söylemiştir. Vietnam Demokratik Cumhuriyeti Başbakanı Pham Van Dong ise, bu seçimlerin gerçekleşmesinin Vietnam halkının uzun devrimci mücadele tarihinde çok büyük önem taşıyan bir olay olduğunu ifade etmiştir.

Vietnam Ulusal Meclisi ilk oturumunda ülkenin birleştirilmesi kararını alacak.

GREÇKO ÖLDÜ

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Politbüro üyesi Greçko geçen hafta öldü. Greçko aynı zamanda Sovyetler Birliği Savunma Bakanıydı. 1903 yılında doğan Greçko henüz 16 yaşındayken Kızıldoru'ya katılmış ve Kızıldorunun karşı devrimcilere ve emperyalist istilacılara karşı zaferle sona eren uzun savaşında görev almıştı. Daha sonra faşizme karşı büyük Anayurt savaşında da önemli görevlerde bulunan Greçko'nun, Kızıldoru'nun başarılarında ve barışın yeniden tesis edilmesinde önemli payı olmuştur. Bugün Sovyetler

(Devamı 10 ncu sayfada)

SOSYALİST SİSTEM ASKERİ BLOK MU?

İşçi sınıfı partisi olduğunu iddia eden bir siyasi kuruluşun işçi sınıfı bilimine bağlılığının kopmaz bir gereği olarak işçi sınıfı enternasyonalizmine de bağlı olması gerekir. Bu iddialarda bir partinin enternasyonalist olup olmadığını, veya enternasyonalizme bağlılık derecesini anlamak için sık sık tekrarladığımız gibi başlıca şu ölçüler esas alınmalıdır :

● Bütün ülkelerin işçilerinin tek bir sınıf, yani tek bir aile olduğuna bilimsel olarak inanmak ve bu doğrultuda tüm dünya işçilerinin birliği ilkesine tavizsiz sahip çıkmak ve aynı zamanda bu ilkenin gereği olan halkların kardeşliği gerçeğinden ayrılmamak, her türlü sovenizme ve sosyalist saflara sızabilecek milliyetçi eğilimlere karşı mücadele etmek.

● İşçi sınıfı enternasyonalizminin tek tek ülkelerin işçi sınıfı partilerinin (kardeş partilerin) birliğinde ve dayanışmasında somutlandığını kavramak.

● İşçi sınıfı partileri arasındaki ilişkilerde işleyiş ilkeleri olan içişlerine karışmamak, bağımsızlıklarına saygı, görüş ayrılıklarını ikili görüşmelerle bölgesel, kıtasal ve uluslararası toplantılarla giderme, kardeş partilerin teorik - ideolojik çalışmalarını ortak değerlendirmelere tabi tutmak gibi hususlara bağlı kalmak ama bu ilişkileri, «ilkelerde taviz, prensiplerde uzlaşma» şeklinde anlamamak.

● Dünya devrimci sürecinin sosyalist sistem, uluslararası işçi sınıfı hareketi ve ulusal kurtuluş hareketi bütünlüğünden oluştuğunu ve bu sürecin tayin edici —ve dolayısıyla öncü— gücünün sosyalist sistem olduğu bilimsel gerçeğine sahip çıkmak ve savunmak.

● İşçi sınıfı partilerinin kolektif doğrultusuna ve kararlarına ters veya dış düşmemek.

● Dünya barışını savunmak, korumak ve güçlendirmek.

● Haklı savaşları desteklemek, haksız savaşlara karşı çıkmak.

● Farklı sosyal sisteme sahip ülkeler arasındaki ilişkileri «barışçı birarada varolma» prensibinin gereklerine göre düzenlemek, ama bu prensibin ideolojik mücadeleden vazgeçmek anlamına gelmediğini kavramak.

● Uluslararası ve halkların kendi geleceğini tayin ilkesine bağlı olmak.

● Ve enternasyonalist olmanın en büyük ölçütü olarak, her ülkenin işçi sınıfı partisinin kendi ülkesindeki görevleri hakkıyla ve en iyi şekilde yerine getirmek olduğunu bilmek, enternasyonalizme, dünya devrimci sürecine (dünya proleterya devrimine) en büyük katkının kendi ülkesindeki tarihi akışı hızlandırmak olduğunu

en büyük enternasyonalist görev olarak bellemek ve her ülkede işçi sınıfıyla emekçi halkın ulusal çıkarlarıyla uluslararası işçi sınıfı ile dünya halklarının uluslararası çıkarlarının bir bütün olduğunu kavrayarak bağdaştırmak, ulusal çıkarlar uluslararası çıkarları Leninist «parça - bütün» diyalektik ilişkisi içinde görmek ve buna saygılı olmak.

Tekrar vurgulamalıyız ki, enternasyonalizmi parlak sloganlara indirgemek gerçekte onu devrimci ve bilimsel özünden soyutmaktır. Gene, sosyalist sistemin dünya devrimci sürecindeki öncü - tayin edici fonksiyonunu kabul edip yetinmek ve her işçi sınıfı partisinin, dünya devrimci sürecinin hızlanmasına yardımcı olmaktan, kendi ülkesindeki devrimci akımın ve sosyal akışın azami derecede hızlanmasına çalışmaktan geçtiğini kavramamak da enternasyonalist görevleri ihmal etmektir ve bu tavırla enternasyonalist olmaya imkân yoktur.

TİP ENTERNASYONALİST MİDİR?

İşçi sınıfı partisi olduğunu iddia eden TİP, yukarıdaki önemli enternasyonalist ölçülerle uyumluluk göstermemektedir. Bu durum gerçekte TİP'in işçi sınıfı biliminden yer yer uzaklaşmasından ileri gelmektedir. Ve gene bu durum, TİP'in geçmiş TİP'ten aldığı mirasın devamıdır.

Geçmiş TİP ile ilgili önemli bir olguyu hatırlamakta yarar var :

Bugün yerli maocuların en büyük nefreti uyandıran ve hatta onların kitlelerden ve kadrolardan zaman zaman dayak yemelerine bile yol açan baş sloganlarından birisi, «Ne Amerika Ne Rusya» sloganı, TİP'in uzun yıllar —1970 yılına kadar— en büyük milli sloganlarından biriydi. TİP «Ne Amerika Ne Rusya, Bağımsız Sosyalist Türkiye» sloganını 1970 başlarına kadar kullanmıştır. Sevindirici ve olumlu bir gelişmedir ki, bugün bu sloganın gerici ve karşı - devrimci karakteri kavranmıştır. Ve maoculara Aybarcılarının sahip çıktığı bir slogan olarak tecrit edilmiştir. Bugünkü TİP yöneticilerinin bir kısmı, şimdiki Genel Başkanı da dahil olmak üzere, 1962-68 yılları arasında bu slogana ortak olmuşlardır.

Bugün TİP'in bu gerici slogana sahip çıkması elbette beklenemez. Çünkü dünya sosyalist sisteminin gücü, Türkiye'deki bilinçlenme ve enternasyonalizmin güçlenmesi buna engeldir. Ama geçmişin bilinçsiz ortamında TİP bu sloganı uzun yıllar kullanmıştır.

Şimdi sorumuz şöyle olmalıdır : TİP, bu gerici sloganı terketmiştir fakat anlayışını öz olarak değiştirmiş midir?

Hayır!

TİP SOSYALİST SİSTEME NASIL BAKIYOR?

Bugünkü TİP'in ideolojik kavrayışının özünde milliyetçiliği içerdiğinin en veciz ifadesi aşağıdaki alıntılarda görülecektir.

Geçen yıl ABD, Türkiye hakim sınıflarına silah ambargosu uyguladığı zaman, TİP Genel Başkanı Behi-

TİP VE ENTER

ce Boran, verdiği demeçlerde şu noktayı belirtmişti :

«... Anti emperyalist, askeri bloklar dışı bağlantısız, genel silahsızlanmadan ve dünya barışından yana bir dış politika izlenmelidir...» (Y. Ortam, 19.7.1975)

«Türkiye emperyalist kapitalist dünyadan ayrılmalı, askeri bloklar dışı bağlantısız, dünya barışından yana bir dış politikaya yönelmelidir.» (Yeni Ortam, 20.7.1975)

Gene aynı tarihlerde TİP Merkez Yönetim Kurulunun *Demokrasi Bil-dirgesi* adıyla yayınladığı Demokratik Deklerasyonda şu satırları okuyoruz :

«Askeri bloklar dışı bağlantısız bir dış politika izlenmeli, genel silahsızlanmayı sağlayacak, bölgede ve dünyada barışı güçlendirecek her onurlu girişim desteklenmelidir.» (sf. 48)

Daha sonra 22 Kasım 1975'te toplanan TİP İl Temsilcileri toplantısında konuşan Behice Boran aynı konuda şunları söylüyordu «(Türkiye) Güvenliğini tek taraflı askeri bloklara üye olmakla değil, Birleşmiş Milletler ve Avrupa İşbirliği ve Güvenliği Konferansı gibi blokları aşan, uluslararası örgütlenme ve toplantılarda aramalıdır.» (Selam Türkiyenin Aydınlık Geleceğine, B. Boran, Yürüyüş 25 Kasım 1975, keza aynı adlı TİP broşürü)

Burada TİP Genel Başkanından veya Merkez Yönetim Kurulu resmi belgesinden yaptığımız alıntılar neyi kanıtlamaktadır? Hiç şüphesiz TİP'in geçmişinden miras aldığı milliyetçi tortuların ve kavram yanlışlıklarının halen de devam ettiğini...

SOSYALİST ÜLKELERİN SAVUNMA TEDBİRLERİ NASIL DEĞERLENDİRMELİ?

Sosyalist ve ilerici bir partinin asgari hedefleri de içermesi gereken programında, iktidara geldiği zaman bloksuz bir siyaset izleyeceğini belirtmesine bir diyeceğimiz yok. Bu hiç kuşkusuz ilerici bir dış politika karakteri taşır. Ama işçi sınıfı partisi olma iddiasına olan, bilimsel sosyalizm iddiasını taşıyan bir parti «askeri bloklar» deyimini kullanarak emperyalist sistem ile sosyalist sistemi bir bakıma aynı kaba koyan bir tavır takınmasının ilerici yanı yoktur. Çünkü dünyada saldırganlığı sürdüren, savaş kışkırtıcılığı yapan, dünya barışını tehlikeye sokan güç emperyalizm'dir. Ve emperyalizm bu saldırgan militarist siyasetini NATO başta olmak üzere çeşitli genel yerel askeri paktlar ve ikili, çok taraflı antlaşmalarla dünya çapında örgütlemiştir. Bunun karşısında sosyalist sistem dünya sosyalizminin ve uluslararası işçi sınıfı hareketinin ve ulusal kurtuluş hareketinin, yani bütünsel dünya devrimci sürecinin çıkarlarının emperyalizmin saldırgan siyasetine karşı korumak için askeri savunma tedbirlerine ve örgütlenmelerine başvurmak zorunda kalmıştır. Sosyalist sistem bu örgütlenmeleri

sadece dünya devrimci sürecini korumak için değil, aynı zamanda onun başlıca amaçlarından birisi olan *dünya barışını* da korumak, kollamak ve güçlendirmek için askeri tedbirler almak zorunda kalmıştır. Yoksa, askeri çalışmalar için fon ayırmak, yatırım yapmak sadece ve sadece emperyalist - kapitalist sistemin ve onun başını çeken uluslararası finans kapitalin hakim olduğu ekonomik düzenin mekanizmasının çıkarıdır. Bunun tam zıddı olan *sosyalist ekonomi* için askeri harcamalar bir avantaj değil, tam tersine sosyal emeğin bir kısmını toplumsal ilerleme çabalarından alıkoyan bir yükür. Ama emperyalizm varoldukça ve sosyalist sistemi, tüm dünya halklarını tehdit ettikçe, sosyalist sistemin askeri harcamaları, sosyalist ülke haklarının insanlığa ve dünya halklarına bir hizmeti, yerinde deyimiyile, fedakârlıktır.

Şayet sosyalist sistem, emperyalizmin üstün askeri teknolojisinden ve gücünden daha da üstün bir teknolojik düzey ve askeri güç yaratmamış olsaydı, bugün Amerikan emperyalizmi çok daha pervasız ve istilacı olabilecekti. Fakat emperyalizm bugün dünyanın her istediği bölgesinde istediği şekilde bölgesel savaşlar çıkarıyorsa, bugün emperyalizm ezilen halkların kurtuluş savaşları karşısında nükleer silahlar kullanıyorsa, bunun başlıca nedeni hiç şüphesiz sosyalist sisteminin emperyalizmden daha da üstün teknolojik ve nükleer gücü, askeri *savunma* ve haklı savaşları destekleme potansiyelidir.

DEMOKRASİ GİBİ SAVUNMA DA SINIF DAMGASINI TAŞIR

Sosyalist sistemin, emperyalizme ve uluslararası gericiğe karşı kurduğu askeri paktlar, gösterdiği askeri çabalar saldırı değil savunma paktlarıdır. Bu çabalar, — tekrar belirtelim ki — sadece sosyalist sistemi ve ezilen dünya halklarını değil, aynı zamanda dünya barışını korumakta ve güçlendirmekte, böylece tüm dünya halklarının emperyalizme karşı verdiği topyekûn barış, ulusal bağımsızlık, sosyal ilerleme, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi için daha elverişli bir ortamın yaratılmasında, emperyalizme «barış içinde varolma» ilkesini ve onun bugünkü somut biçimlenişi olan Detant politikasını dayatmakta ve önemli bir yer tutmaktadır.

Sağ ve sol kanat küçük burjuva devrimciliği — ister goşist olsun, ister reformist veya radikal olsun — tüm ilerici küçük burjuva çizgileri ve burjuva liberalizmi temelde milliyetçilikten kaynaklandıkları için ve işçi sınıfı bilimi dışında oldukları için bu gerçeği göremezler, görseler bile kabul etmek istemezler. Bu nedenle onlar hem emperyalist bloku, hem de sosyalist bloku «askeri bloklar» olarak görürler. Bunların milliyetçiliğinden doğan temel eğilim emperyalist

NASYONALİZM

askeri paktları olduğu kadar sosyalist askeri paktları da «güvenli» görmemektir. Bu liberal burjuva, kategorik milli burjuva veya ilerici küçük burjuva görüşlerinin sol-kanat milliyetçiliği adını verebileceğimiz tutumlarının sınıfsal karakterini biliriz, ama onların varlıklarını gene de anti-empyralist, anti-faşist cephe dışında görmeyiz. (Ta ki bu tutumları Maocular gibi halk düşmanı, sosyalist sistem düşmanı gerici bir karaktere bürünmedikçe, küçük burjuva ilericiliği hatını korudukça, işçi sınıfı devrimcileri bu eğilimler ile cephe ve işçi sınıfının sınıf ittifakları politikasının temel ilkelerinden taviz vermeden çeşitli düzeylerde ilişkiler sürdürür). Ne var ki, sözünü ettiğimiz bu ilerici küçük burjuva, liberal burjuva — veya *kategorik* olarak milli burjuva — çizgileri bilimsel sosyalizmi benimsememişlerdir, ya da «Sol» - kanat revizyonistleri (goşistler) gibi sözde benimsemiş, özde sapmışlardır. Ama konumuz olan TİP, kendisini bilimsel sosyalist ilan etmiştir, işçi sınıfı partisi olduğunu ve işçi sınıfı politik hareketinin 1960 sonrası birikimini temsil ettiğini öne sürmektedir. Üstelik TİP çizgisi, «Sol» - kanat revizyonistlerinden (goşistlerden) farklı olarak *dünya devrimci sürecinin* tayin edici gücünün sosyalist sistem olduğunu — pek net olmasa bile — kabul etmektedir. (Çünkü TİP yeryüzündeki temel çelişkinin empyralist sistem ile kapitalist sistem arasında olduğunu kabuletmiştir, bunun doğal sonucu da dünya devrimci sürecinin tayin edici gücünün sosyalist sistem olduğunu kabul etmektedir.) Bu nedenle TİP çizgisi bu genel doğruya yaklaştığı için elbette goşistlerden farklıdır ve işçi sınıfına (bilime ve enternasyonalizme) goşistlerden daha yakındır. İşte bu yüzden, sosyalist sistem öncülüğünde gerçekleştirilen ve sosyalist olsun olmasın tüm dünya halklarına, sömürülen halkların ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerine sosyalist ülkelerin ve kapitalist olmayan yolu izleyen ülkelerin, üçüncü dünya ülkelerinin, toplumsal ilerleme çabalarına ve *dünya barışına* hizmet eden askeri paktları veya benzer çalışmaları, TİP'in *askeri blok* olarak görmesi üzerine bu denli önemle duruyoruz.

Yukarıda yaptığımız alıntılarda kullanılan «askeri blok» deyiminin bir dil sürçmesi olmadığı, aynı terimin sık sık kullanılmasından kolayca anlaşılır. Ayrıca bu terim üzerinde hassasiyet göstermemiz de terimler üzerindeki gereksiz bir titizlik ya da kılı kırk yarma tutumu değildir.

Çünkü bugün Türkiye'de CHP'den ve küçük burjuva radikallerinden (reformist cuntacılar) başlayıp, en aşırı «sol» - sapma çizgisine kadar geniş bir sol yelpaze içinde, — işçi sınıfı sosyalistleri yani gerçek ve biricik enternasyonalistler hariç — bu anlayış (sosyalist sistemi bir askeri blok olarak görmek anlayışı) henüz güçlüdür. Halk düşmanı, anti-komünist bir kimlik taşıyan Maocular da sözde «sol»

adına sürekli kavram kargaşası yaratmakta, «iki süper devlet» teraneleri altında Sovyetler Birliği'ni dünya halklarının baş düşmanı ilan ederek Ükücü kardeşlerine katılmakta ve fakat onların anti-sovyet histerileri, sözde sol kılıflara büründürülmüş anti-komünist yaygaraları sol - kanat milliyetçileri arasında, özellikle goşistler (Sol revizyonistler) arasında çeşitli kavram kargaşalarına yol açmaktadır. Bugün tekelci sermayenin alternatifi olan CHP sağ sosyal demokrasısından tutunuz da, CHP içi ilerici sol kanat, TBP, SP, TEP ve sol'daki çeşitli goşist çizgiler aşağı yukarı aynı anlayış içindedirler. Bu kervana TİP'in de katılmış olması işçi sınıfı sosyalizmi ve enternasyonalizmi açısından gerçekten üzücüdür ve bilimsizlik örneğidir.

Hassasiyetimizin basit bir terimden ibaret kalmadığını görmek için TİP genel başkanının Kasım ayındaki Teşkilât toplantısında kullandığı sözlerle bakmak yeterlidir. TİP Genel Başkanı «...güvenliğimizi tek taraflı askeri bloklara üye olmamakta» bulunduğunu söylerken, sosyalist sistemi sadece bir «askeri blok» a indirgemekle kalmıyor, (yani bu anlamda empyralist bloklar, sosyalist bloku aynı kabaca koymakla kalmıyor), aynı zamanda sosyalist sistemin NATO ve diğer empyralist saldırgan askeri paktlar karşısında barışı savunmak için kurduğu askeri ittifakları da *güvensiz* ilan ediyor.

TİP Genel Başkanının bu sözünü de bir dil sürçmesi olarak görmek mümkün değildir. Bu anlayış, gerçekte eski TİP'in on yıllık çizgisinin, (aslında bir sol-kanat milliyetçiliği olan Aybarizmin damgasını taşıyan çizginin) bir devamıdır.

TİP'in uzun yıllar baş sloganı olan bu gerici sloganın bugün sadece Maocuların elinde kalmasında, işçi sınıfı sosyalistlerinin ideolojik ve pratik çabalarının büyük payı olmuştur. TİP, temelinde Aybarizmin tortularını taşıyan ve geçmiş TİP çizgisinin günümüzün gelişkin şartlarına uyarlanmış bir devamı olan «askeri bloklar» a bakış tarzı ile bilimle çeliştiğini bir kere daha sergilemiş olmaktadır.

BİLİMLE ÇELİŞME TİP'İ EKLEKTİSİZME GÖTÜRÜYOR !

Bugünkü TİP yöneticilerinin önemli bir bölümü geçmişte TİP içinde uzun yıllar Aybar'la birlikte olduktan sonra Aybar'a karşı çıkmış ve ona karşı mücadele etmişlerdir. Bu nedenle onları Aybar'la özdeş görmek elbette mümkün değildir. Ama bugün TİP'in sosyalist sistem konusunda taşıdığı görüşler Aybarizmin izlerini taşıyan *eklektik* görüşlerdir. Yukarıda da söylediğimiz gibi, bir yandan dünyadaki temel çelişkinin sosyalist sistem ile empyralist-kapitalist sistem arasında olduğunu söyleyip, bunun doğal sonucu olarak sosyalist sistemin tayin edici (öncü) misyonunu kabul eder-

ken, yani bu doğruyla işçi sınıfı bilimine yaklaşırken, öte yandan sosyalist sistemi, Türkiye'nin güvenlik bulamayacağı bir «askeri blok» olarak kabul etmek, yani meseleyi bilimsel ve enternasyonalist temelinden soyutlayıp, «büyük devlet - küçük devlet» ilişkisi açısından alarak uluslararası ilişkilerin (ülkeler ve devletler arasındaki ilişkilerin) belirleyici niteliğinin *sınıfsal temel* ve ekonomik sistem (üretim tarzı) olduğunu kavrayamamak (veya önemsememek) şeklinde meseleye milliyetçi açıdan yaklaşmak ortaya bir *eklektisizm* çıkarmaktadır.

Ayrıca TİP işçi sınıfı enternasyonalizmine şu veya bu şekilde bağlı olduğuna, ya da işçi sınıfı enternasyonalizminden ne anladığına dair tek bir söz etmiş değildir, bu konuda TSİP'in uzun süredir gösterdiği ısrarlı çabaları ve yayın faaliyetini de küçümseyen bir tutum içindedir. (Yürüyüş dergisi 1975 yılının genel değerlendirmesini yaparken bu konuya değinerek «enternasyonalizm'den en çok laf eden TSİP...» demekle konuyu ne denli hafife aldığı ve bu konudaki çabaları nasıl da küçümsediğini belirtmiştir. (Yürüyüş, 30.12.1975).

Gene TİP'in genel eğilim olarak işçi sınıfı biliminden enternasyonalizmi bütünlüğünden sapma istidadı gösteren veya sapan çizgilere fazlasıyla sempati duyduğunu daha önceki yazılarımızda göstermiştik.

Öte yandan TİP'in sosyalist sistemi de bir «askeri blok» olarak görmesi ve «Türkiye'nin güvenliği'ni tek taraflı askeri bloklar dışında aramasını», kendi asgari programı olarak değil, sadece mevcut hakim sınıflara önerilmiş «mümkün olanın azamisi» olarak istediği öne sürülebilir. Fakat TİP'in dış politika önerileri arasında NATO, CENTO, Enerji Ajansı, AET ve benzeri tüm empyralist ilişkilerden çıkmak, empyralizmle her türlü bağlantıyı kesmek gibi talepler de yer almaktadır. Bunların hiçbirini ne şimdiki MC iktidarı, ne de gelecekteki bir sosyal demokrat iktidar yapamaz. Çünkü dayandıkları egemen burjuva sınıf temelleri her iki çizginin de bunu yapmasına hatta istemesine engeldir. Bu istekler ancak ve ancak işçi sınıfı öncülüğündeki bir demokratik devrim iktidarında gerçekleşebilir. Bu nedenle TİP'in bu tutumu mümkün olanının azamisini egemen sınıflardan istemek gibi güncel bir slogan değildir. Kaldı ki, öyle bile olsa, bilimsel sosyalizme bağlı olduğunu iddia eden ve dünyadaki temel çelişmenin sosyalist sistem ile empyralist-kapitalist sistem arasında olduğunu kabul eden bir partinin emekçi yığınlara ve kendi üye ve sempatiyanlarına sosyalist sistemi «güvenilmeyecek bir askeri blok» olarak tanıması hoşgörülmez.

DEMOKRASİNİN SINIRLARI DOĞRULARIN DEĞİŞTİRİLMESİNİ GEREKTİRMEZ

Gene TİP bugünkü anti-demokratik şartların enternasyonalizm meselesini gereğince koymağa engel olduğunu ileri sürebilir. Bir an için

TİP'in, *kendi mantığı ve çizgisi için* de doğru olduğunu kabul etsek bile, bu TİP yöneticilerine hiç bir zaman enternasyonalizm ve bilim karşıtı sözler ve politikalar önermek hakkını vermez. Eğer TİP birtakım tabuları söylemeğe çekiniyorsa, bunları söylemez. Ama doğruları söyleyecek şartları ve gücü kendisinde göremiyor diye, o doğrular yerine yanlışları savunmak ve göstermek bilimsel bir tutum değildir. Devrimci politika ile ilgisi yoktur. Kaldı ki, demokrasi altın tepsi içinde mi işçi sınıfına ve emekçi yığınlara sunulacaktır? Belki sürekli sosyal demokrasi kuyrukçuluğu yapan ve demokrasiyi ondan bekleyen bir sosyalist parti için bu tavır geçer akçe olabilir, ama bu tutumun işçi sınıfının bağımsız politikası ile, sosyalist ve demokratik mücadelenin kopmazlığı ile bir ilgisi yoktur. Bugün işçi sınıfı sosyalistleri çok güç şartlarda bile, her türlü baskıya, tutuklamaya ve tehdide göğüs gererek bilimsel sosyalist doğruları söylemenin söyleyebilmenin mücadelesini vermektedirler. Ve bilimin, enternasyonalizmin — burjuvazi tarafından en az elli yıldır — tabu ilan edilmiş doğrularını savunmak, sadece basit bir demokratik görev değildir. Özellikle bilimin ve enternasyonalizmin kavratılması, özümletilmesi, sağ ve «sol» - kanat revizyonistleri ile gerici Maoistlerin bu konuda açtıkları kavram kargaşasının önlenmesi, hayati ve temel doğruların kadrolara ve kitlelere kavratılması doğrultusunda verilen bu mücadele sadece demokratik bir mücadele değil, aynı zamanda sosyalist bir mücadeledir; bu noktada sosyalist görev ile demokratik görev bütünleyici bir görev olmaktan öte, üstüste çakışmaktadır.

Bu konuda şu noktayı da belirtmek isteriz: TİP, dünyadaki temel çelişkiyi empyralist-kapitalist sistem ile sosyalist sistem arasında görürken, «sosyalist sistem» kavramını ne şekilde algılamaktadır. Sosyalist sistemi en genel teorik doğru şeklinde bir *ekonomik sistem* (üretim tarzı) diye anlıyorsa, sosyalist sistem teriminin somutlanması, sosyalist ülkeler bütünlüğü onun maddi varlığı ve birliği diye anlamıyorsa, bu enternasyonalizmin tüm den inkarı demektir.

TİP «sosyalist sistem» terimini enternasyonalist partilerin bugün somutladığı şekilde mi anlamaktadır, yoksa onu teorik bir basit terime (ekonomik sistem kavrayışına mı) indirgemektedir? TİP yöneticilerinin bu konuyu da açıklığa kavuşturması gerekmektedir.

SONUÇ

TİP'in sosyalist sisteme bakış tarzındaki milliyetçi yaklaşımını ve devletler (ülkeler) arasındaki ilişkilerin sınıfsal temelini gözden irak tutarak meseleye «büyük devlet - küçük devlet ilişkileri» şeklinde milliyetçi bir açıdan yaklaştığını daha iyi kavrayabilmek için eski TİP'in ve eski TİP'de sonradan Aybar'a karşı çıkan kanadının bu konudaki görüşlerini irdelememiz, ve enternasyonalizme nasıl baktığını görmemiz yararlı olacaktır.

Gelecek yazımızda bu konuyu ele alacağız.

MARKS'IN İKTİSADİ DOKTRİNİ

V.İ. LENİN

Marks *Kapital*'in önsözünde, «bu eserin en büyük amacı modern toplumun (yani kapitalist burjuva toplumunun) ekonomik hareket yasasını apaçık ortaya koymaktır» der. Tarihi olarak tanımlanmış, belli bir toplumdaki üretim ilişkilerinin başlangıç, gelişme ve çöküş sırasında incelenişi — işte Marks'ın ekonomik doktrininin içeriği budur. Kapitalist toplumda *emtia* üretimi egemendir, ve bu yüzden Marks'ın analizi metanın analiziyle başlar.

DEĞER

Meta ilk önce insanın bir ihtiyacını tatmin eden şeydir; ikinci olarak da başka bir nesne karşılığında değiştirilen bir şeydir. Bir şeyin yararlılığı onu bir *kullanım-değeri* haline getirir. Mübadele değeri (yada kısaca değer) herşeyden önce belli sayıdaki belli bir çeşitten kullanım-değerlerinin, belli sayıdaki diğer çeşitten kullanım-değerleriyle mübadele edilebileceği bir oran, bir paydadır. Günlük tecrübeler bize, milyonlarca böyle mübadele her cinsten kullanım değerlerini, hatta en farklı ve kıyas kabul etmeyenlerini bile sürekli olarak birbirlerine eşitlediğini bize göstermektedir. Şu halde, bu çeşitli nesnelere arasında, belirli bir sosyal ilişkiler sistemi içinde, durmadan birbirleriyle eşitlenen nesnelere arasında ortak nokta nedir? Bunların ortak özellikleri *emek ürünü* olmalarıdır. Ürün mübadele ederken insanlar birbirinden çok farklı emek türlerini eşitlemektedirler. Emtia üretimi tek tek üreticilerin farklı ürünler yarattıkları (sosyal iş bölümü), ve bütün bu ürünlerin mübadele sürecinde birbiriyle eşitlendiği bir sosyal ilişkiler sistemidir. Dolayısıyla, emtiada ortak olan nokta belli bir üretim kolundaki somut emek değil, belli bir türden emek değil, *soyut* insan emeği, genel olarak insan emeğidir. Tüm emtia değerleri toplamında temsil edilen belirli bir toplumun tüm emek gücü, bu tek ve aynı insan emeğidir. Milyarlarca mübadele işlemi bunu kanıtlamaktadır. Dolayısıyla, her belirli meta *sosyal bakımdan gerekli* iş zamanının sadece belli bir parçasını temsil eder. Değerin boyutları, sosyal bakımdan gerekli emek miktarıyla yada belli bir kullanım-değerindeki, belli bir metanın üretiminde sosyal bakımdan gerekli iş zamanıyla belirlenir. «Ne zaman mübadele yoluyla çeşitli ürünlerimizi değer olarak eşitlersek, tam bu hareketle onlara harcanan çeşitli emek türlerini de insan emeği olarak eşitleriz. Bunun farkında değilizdir, ama yine de yaparız.» Eski iktisatçılardan birinin dediği gibi, değer iki insan arasındaki ilişkidir; ancak iktisatçı şöyle eklemeliydi: Bu ilişki maddi bir kılfın altında gizlenmiştir. Değerin ne olduğunu, ancak toplumun belirli bir tarihi tipindeki sosyal üretim ilişkileri sistemi açısından, hattâ kendilerini yığınla mübadele olayı, kendi kendini binlerce kez tekrarlayan bir olay şeklinde gösteren

ilişkiler açısından bakarsak anlarız. «Değer olarak bütün emtia sadece donmuş, kristalize olmuş belirli iş zamanı yığınlarıdır.» Emtiada toplanmış emeğin ikili karakterini ayrıntılı şekilde inceledikten sonra, Marks *para* ve *değerin biçimini* inceler. Burada, Marks'ın başlıca görevi değer için *para biçiminin kökenini* araştırmak, mübadele için *tarihi gelişme sürecini* araştırmaktır. Tek tek ve tesadüfi mübadele hareketlerinden başlar (Belli miktarda bir metanın, belli miktarda başka bir meta ile mübadele edildiği «ilkel yada arazi değer biçimi»), bir çok farklı emtianın bir ve aynı belirli meta ile mübadele edildiği değerin evrensel biçimiyle devam eder ve altının o belirli meta, o evrensel eşitlik haline geldiği değerin para biçimi ile sona erdirir. Meta üretimi ve mübadele gelişimindeki en yüksek ürün olarak, para, bütün bireysel emeğin sosyal karakterini, pazar tarafından bir araya getirilen tek tek üreticiler arasındaki sosyal bağı maskeler, gizler. Marks paranın çeşitli fonksiyonlarını son derece ayrıntılı olarak analiz eder; (genellikle *Kapital*'in ilk bölümlerinde olduğu gibi), soyut ve bazan katıksız tümdengelimci (deductive) gibi görünen sergileme biçiminin, gerçekte mübadele ve meta üretiminin gelişim tarihi hakkında dev bir belgeler koleksiyonunu ele almış olmasına özellikle burada durmak gerekir. «Eğer paranın üzerinde düşünürsek, paranın varlığı emtia mübadelesinde belirli bir aşamayı gösterir. Paranın sadece bir emtia eşdeğeri, yada dolaşım, ödeme, biriktirilmiş servet, yada evrensel para olarak yüklendiği belirli fonksiyonlar, bir fonksiyonun yada değerinin izafi egemenliğine ve yaygınlaşmasına göre, sosyal üretim sürecinin çok değişik aşamalarını gösterir.» (*Kapital*, Cilt 1).

ARTI DEĞER

Meta üretimi gelişiminin belli bir aşamasında para sermayeye dönüşür. Meta dolaşımı için formül M-P-M (meta-para-meta) idi, yani başka bir metayı satın almak amacıyla bir metanın satışı. Oysa bunun aksine, genel sermaye formülü P-M-P, yani (belli bir kârla) satmak amacıyla satın almaktır. Dolaşıma sokulan paranın başlangıçtaki değeri üzerindeki artışa Marks *artı değer* adını verir. Kapitalist dolaşımında paranın bu «büyümesi» olayını herkes bilir. Gerçekten de para, özel ve tarihe belirlenen bir sosyal üretim ilişkisi olarak *sermayeye* dönüştüren bu «büyüme» dir. Artı değer meta dolaşımından doğmaz çünkü meta dolaşımında sadece eş değerlerin mübadelesi vardır; fiyat artışlarından da doğmaz çünkü alıcı ve satıcıların kazançları bu durumda birbirlerine eşit olurdu. Oysa burada gördüğümüz bireysel bir olay değil, kitlesele, ortalama ve sosyal bir olaydır. Artı değeri elde etmek için, paranın sahibi «pazarda kullanım-değerinin bir değer kaynağı olmak gibi kendine has özelliği

olan bir meta... bulmalıdır», bu metanın üretim süreci aynı zamanda değer yaratılma süreci olmalıdır. Böyle bir meta vardır: İnsanın emek gücü. Bu metanın tüketimi emek demektir, ve emek değeri yaratır. Para sahibi emek gücünü, diğer her meta gibi üretimi için şart olan sosyal bakımdan gerekli iş zamanı (yani, işçiyi ve ailesini geçindirme masrafı) tarafından belirlenen değeri üzerinden satın alır. Emek gücünü satın alınca, para sahibi onu kullanma hakkına, yani, bütün bir gün süresince — diyelim ki on iki saat — işe koşma hakkına sahip olur. Ancak, altı saat zarfında («gerekli» iş zamanı) işçi kendi geçim masrafını karşılamaya yetecek kadar ürün yaratır; bundan sonraki altı saat süresince («artı» iş zamanı) işçi «artı» ürün, yada artı değer yaratır ve bunun için kapitalist bir şey ödemez. Şu halde, üretim süreci açısından sermayenin iki kısma ayrılması gerekir; değişmeyen sermaye üretim araçlarına (makinelere, aletlere, ham maddelere vs.) sarfedilir ve bunların değeri hiç bir değişikliğe uğramadan (derhal yada kısım kısım olmak üzere) mamul ürüne aktarılır; ikincisi emek gücüne sarfedilen değişken sermayedir. Bu değişken sermayenin değeri sabit değildir, aksine emek sürecinde büyüyerek «artı» değeri yaratır. Dolayısıyla, sermayenin emek gücünü sömürme oranını anlatmak için artı değer tüm sermaye ile değil, sadece değişken sermaye ile karşılaştırılmalıdır. Şu halde biraz önce verdiğimiz örnekte Marks'ın deyimleriyle artı değer oranı 6:6 yani yüzde 100 olacaktır.

Sermayenin ortaya çıkması için iki tarihi ön şart vardı: Birincisi genel olarak meta üretiminin nispeten yüksek gelişim seviyesi içinde bulunduğu koşullarda belli para miktarlarının bireylerin ellerinde birikmesi, ikincisi çift anlamda «hür» olan bir işçinin varlığı, yani kendi emek gücünün satışında baskı ve kısıtlama altında olmayan, topraktan ve genel olarak bütün üretim araçlarından kopmuş, hür ve bağımsız bir işçi, emeğini satmadan yaşamını sürdüremeyecek bir «proleter».

Artı değeri çoğaltmanın iki ana yolu vardır: İş gününü uzatmak («mutlak artı değer»), ve gerekli iş gününü kısaltmak («nisbi artı değer»). Birincisini incelerken, Marks işçi sınıfının daha kısa bir iş günü için mücadelesinin ve devlet otoritesinin iş gününü uzatmak (ondördüncü yüzyıldan onyedinci yüzyıla kadar) ve kısaltmak için (ondokuzuncu yüzyılda fabrika kanunu) yaptığı müdahalenin son derece etkileyici bir tablosunu çizmiştir. *Kapital*'in yayınlanmasından sonra dünyanın bütün uygar ülkelerindeki işçi sınıfı hareketi bu tablonun güçlenmesi için yeni bir olaylar hazinesi sağlamıştır.

NOT: Gelecek sayımızda artı-değer bölümüne devam edeceğiz.

TÜS-DER KONGRESİ

Tüm Sağlık Personeli Derneğinin kongresi 17 Nisan günü yapıldı. Yüzlerce sağlık personelinin katıldığı Ankara şubesi olağanüstü kongresi genel başkan Hasan Fehmi Mavi'nin açış konuşmasıyla başladı. Genel Başkan özetle sağlık personelinin bağımsızlık demokrasi mücadelesindeki yerini ve toplu sözleşmeli sendika hakkının alınması için etkin mücadele verilmesi gerektiğini belirtti.

Daha sonra söz alan delegeler demokratik kitle örgütlerinin tanımını ve TÜS - DER'in konumu üzerinde durarak Maoçu grupların demokratik kuruluşlar içinde bö-

lucülük ve yıkıcılık yaptıklarını ve bu nedenle provakasyon çizgilerinin tecrit edilmesi ve mücadele verilmesi gerekliliğini belirttiler.

TÜDET ANKARA ŞUBE OLAĞAN KONGRESİ YAPILDI

TÜDET Ankara şubesi olağan kongresi geçtiğimiz günlerde 17. Nisan cumartesi günü yapıldı.

Çok sayıda teknik elemanın katıldığı kongrede turmanan faşizme karşı teknik elemanlarının görevleri kondu, ayrıca Türkiye'deki teknik elemanların sorunları tartışıldı.

Kongrenin başlangıcında üç

grup kendini gösterdi. Demokratik merkezîyetçiler ve ilerici demokratlar adları altında sosyalistlerin oluşturduğu gruplar ile diğer yandan maocuların da desteklediği diğer bir grup «devrimci» adı altında ortaya çıktılar.

Sol sekte grup kongrenin başından itibaren saldırgan, bölücü, dağıtıcı tavırlarını her yerde olduğu gibi burada da gösterdiler. «Sol» grubun provakatif davranışlarına karşı sosyalist ve ilericiler ilkeler de anlaşarak bu gruba karşı demokratik gücünü kurarak bu çizgilere karşı tavır aldılar. Bunun üzerine kongrede kesin bir şey yapamayacaklarını anlayanlar sosyalist ve ilericilere saldırdılar, a-sılsız yalan ve komplolarla kongre-

yi fesh ettirmeye çalıştılar. Kongre kırıcı tavır sosyalist ve ilericilerin kararlı birliğiyle boşa çıkarıldı.

Kongreyi dağıtamayacaklarını anlayanlar toplu halde «kongreyi protesto» adı altında kongreyi terk ettiler. Ancak bu arada kendilerinin yapamadığını polise yaptırmak için kavga çıkarttılar. Bu son mizansen sosyalistler tarafından açığa çıkarıldı ve gereken cevap verildi.

TÜTED kongresi bir kez daha yıkıcı çizgilerin bağımsızlık demokrasi mücadelesinde yerleri olmadığını gösterdi.

158. DOĞUM YIL DÖNÜMÜNDE

Yüce Önder Karl Marx'ın 158. doğum gününü yaşadığımız bu hafta, proletarya sosyalizminin bu büyük mimarının, aynı konuda bir konuşmasını «Enternasyonal İşçi Birliğini Açış Söylevi»nden bir bölümü, O'nu saygı ile anarak sunuyoruz.

K İ T L E

Marx'ın birinci Enternasyonal'in kurulmasından hemen sonra, 1864 Ekim ayında kaleme aldığı bu metinde, işçi sınıfının siyasi iktidarı ele geçirmesi, bağımsız bir proleter partisi kurması, ve çeşitli ülkelerin işçileri arasında kardeşçe bir ittifak ve birlik bağı yaratılması gereği üzerinde durulmaktadır.

...1848 devrimlerinin başarısızlığa uğramasından sonra işçi sınıflarının bütün parti örgütleri ve parti gazeteleri kıta Avrupasında zorbalığın demir eli tarafından ezildi, en bilinçli emek evlatları umutsuzluğa kapılarak Okyanus-ötesi Cumhuriyete kaçtılar, kısa süren kurtuluş düşleri hummalı bir sanayi kalkınması, ahlâk çöküntüsü ve siyasi irtica dönemi karşısında söndü gitti. Kıta Avrupası işçi sınıflarının yenilgisi bir parça da, bu gün olduğu gibi o zaman da Petersburg kabinesiyle kardeşçe dayanışma içinde hareket eden İngiliz hükümetinin izlediği dış siyasetin sonucu oldu. Yenilginin bulaşıcı etkileri çok geçmeden Manş Denizinin bu kıyasına yayıldı. Kitadaki kardeşlerinin uğradıkları bozgun İngiliz işçi sınıflarının gözünü korkutur ve kendi dâvalarına inançlarını kırarken, toprak beyinin ve para beyinin kendilerine güvenlerini, belli bir ölçüde sarsılmışken yeniden pekiştirdi. İlân edilmiş olan tavizleri de küstahça geri aldılar. Zengin kaynaklara sahip yeni ülkelerin bulunması muazzam bir göç hareketine yol açtı, ve bu, İngiliz proletaryasının saflarında yeri doldurulamıyacak bir boşluk yarattı. Proletaryanın faal unsurlarından bir kısmı, geçici bir süre için daha çok iş ve daha çok ücret ıvâsına kapıldılar, «siyasi grev-kırcıları» olup çıktılar. Beratçı (Chartist) Hareketini sürdürme ya da yeniden bir biçime sokma yolunda bütün gayretler tam bir başarısızlıkla sonuçlandı; işçi sınıfının basın organları yığınların atâleti yüzünden birer birer öldü. Gerçekten, İngiliz işçi sınıfı böylesi bir siyasi hiçliğin içine daha önce hiç yuvarlanmamış gibiydi. Demek ki İngiliz ve Avdupa işçi sınıfları arasında eylemde dayanışma olmamış olmasına karşılık, hiç değilse yenilgide dayanışma vardı.

Yine de, 1848 Devrimlerinden sonraki dönemin hiç de olumlu bir yanı yok değildir. Burada yalnız iki büyük olguya değineceğiz.

Yaman bir direniş gücüyle sürdürülen otuz yıllık mücadeleden sonra İngiliz işçi sınıfları, toprak beyleri ile para beyleri arasındaki geçici bir yol ayrımından yararlanarak 10 Saat Tasarısını kanunlaştırmayı başardılar. (1) Fabrika işçilerinin bundan elde ettikleri — fabrika denetçilerinin altı aylık raporlarında kayda geçen — sonsuz bedeni, ahlâki ve fikri yararlar bugün herkesçe kabul edilmektedir. Kıta Avrupası hükümetlerinin çoğu İngiliz Fabrika Kanununu az çok değişikliklerle benimsemek zorunda kalmışlardır; İngiliz Parlamentosu da, kanunun uygulanma anlamını her yıl biraz daha genişletmeye zorlanmaktadır. Fakat pratik öneminin yanı sıra, bu işçi kanununun harikulâde başarısını yücelten başka birşey daha vardı. Orta sınıf, Dr. Ure, Profesör Senior ve aynı tezgâhın malî başka bilgiler gibi en belâlı bilim mercileri aracılığıyla, çalışma saatlerinde kanun yoluyla yapılacak herhangi bir kısıtlamanın İngiliz sanayinin ölüm çanını çalmak demek olacağını ileri sürmüş, ve bunu kendi kendine ispat etmişti. Buna göre İngiliz sanayii, kan-ıçici yarasa misali, ancak kan emerek, hem de çocuk kanı emerek yaşayabilirdi. Eski zamanlarda çocuk katli Moloh (2) dininin esrarlı âyinlerindendi; lâkin ancak pek resmî günlerde, belki yılda bir kere yer alırdı, hem de Moloh yalnız yoksul çocuklarına müptelâ değildi.

Çalışma saatlerinin kanun yoluyla kısıtlanması konusunda bu mücadelenin özellikle kırıcı olmasının nedeni, ürken aç gözlülüğünden gayri, bir de, orta sınıfın siyasi ekonomisi olan, arz ve talep kanunlarının kâr hâkimiyeti ile işçi sınıfının siyasi ekonomisi olan, sosyal ileri görüşlülüğün denetimi altında sosyal üretim arasındaki büyük kavgayı açığa vurmasıydı. Bu bakımdan On Saatlik İş Günü Kanunu büyük bir pratik başarı değildi sadece; bir ilkenin zaferi idi; orta sınıfın siyasi ekonomisinin ilk defa, herkesin gözü önünde, işçi sınıfının siyasi ekonomisi önünde dize gelmesiydi.

Ne ki emeğin siyasi ekonomisinin mülkiyetin siyasi ekonomisi karşısında daha da büyük bir zafer kazanacağı günler yakındı. Kooperatif hareketinden, özellikle de birkaç gözüpük «işçi» nin kendi başlarına giriştikleri çabalarla kurulan kooperatif fabrikalarından söz ediyoruz. Bu büyük sosyal deneylerin değeri sonsuzdur. Söz yerine işle göstermişlerdir ki, büyük-çapta ve de çağdaş bilimin gereklerine uyularak yapılan üretim, bir işçiler sınıfını kullanan bir efendiler sınıfı olmaksızın pekâlâ yürütülebilir; verimli olabilmeleri için çalışma araçlarının çalışan insan üzerinde hâkimiyet ve gasp araçları olarak

«ENTERNASYONAL İŞÇİ BİRLİĞİNİ AÇIŞ KONUŞMASI»NDAN

Karl MARX

tekel altına alınmalarına gerek yoktur; kırık emek de, köle emeği gibi, serf emeği gibi, salt geçici ve geri bir biçimdir: hevesli bir el, uyanık bir kafa ve neşeli bir yürekle işine sarılan birleşik emek karşısında yokolmaya mahkûmdur. İngiltere'de kooperatif sisteminin tohumları Robert Owen tarafından ekilmişti; kıta Avrupasında girişilen işçi deneyleri, gerçekte, 1848'de icad edilen değil, yüksek sesle ilân edilen teorilerin pratik sonuçlarıydı.

Aynı zamanda 1848'den 1864'e kadar edinilen tecrübe hiç bir şüpheye yer bırakmamacasına ispat etmiştir ki, kooperatif emeği ilkedede ne kadar mükemmel olursa olsun, pratikte ne kadar yararlı olursa olsun, işçilerin kendi başlarına ve rastgele çabalarının dar sınırları içinde tutulduğu sürece, tekelin geometrik orantıyla büyümesini durdurmayı, yığınları özgürlüğe kavuşturmayı, hattâ sefaletlerinin yükünü göze çarpar bir biçimde hafifletmeyi hiç bir zaman başaramıyacaktı.

Övgüye lâyık soyluların, hayırsever orta sınıf lâfebelerinin, ve hattâ uyanık siyasi ekonomi uzmanlarının, vaktiyle hayalperestin Ütopyası diye küçümseyerek, ya da Sosyalistin küfrü diye damgalıyarak doğmadan öldürmeye çalıştıkları kooperatif emek sistemini böyle birdenbire mide bulandırıcısına övmeye başlamalarının nedeni belki de budur. Çalışan yığınları kurtarması için kooperatif emeği milli boyutlara varıncaya dek geliştirilmeli, dolayısıyla milli kaynaklarla beslenmelidir. Oysa toprak beyleri ve sermaye beyleri siyasi imtiyazlarını her zaman kendi ekonomik tekellerini savunmak ve sürekli kılmak için kullanacaklardır. Emeğin kurtuluşunu teşvik şöyle dursun, onun önüne mümkün olan her engeli çıkarmaya devam edeceklerdir. Parlametonun geçen oturumunda Lord Palmerston'un İrlanda Toprak İcarcılarının Hakları Tasarısını savunanları nasıl terslediğini hatırlayın. Avam Kamarası bir toprak sahipleri meclisidir diye haykırmıştı.

Bu nedenle, siyasi iktidarı ele geçirmek bugün artık işçi sınıflarının büyük görevi olmuştur. Onlar bunu anlamış görünüyorlar; zira hareket İngiltere, Almanya, İtalya ve Fransa'da aynı zamanda yeniden canlanmıştır, ve işçilerin partisini siyasi alanda yeniden örgütlemeye yolunda her yerde aynı zamanda çaba harcanmaktadır.

Başarının bir unsuruna sahipler: sayı üstünlüğü. Ne ki sayı üstünlüğü ancak birlik hâlinde, ve bilgi tarafından yönetildiği zaman ağır basar. Çeşitli ülkelerin işçileri arasında var olması gereken, kurtuluş yolunda bütün mücadelelerinde onları birbirlerine destek olmaya teşvik edecek o kardeşlik başına önem vermemenin, işçilerin dağınık gayretlerinin hep birden boşa çıkmasıyla cezaianacağını geçmiş tecrübe göstermiştir. Bu düşünce, 28 Eylül 1864 günü St. Martin's Hall'da açık bir toplantıda bir araya gelen çeşitli ülkeler işçilerini Enternasyonal Birliği kurmaya sevketti.

O toplantıya bir başka düşünce daha hâkimdi.

İşçi sınıflarının kurtuluşu onların kardeşçe bir araya gelip kenetlenmelerini gerektiriyorsa, suçlu emeller peşinde koşan, milli önyargıları körükleyen, halkın kanını ve hazinesini korsanca savaşlarda har vurup harman savuran bir dış siyasetle bu yüce görevi nasıl yerine getirebilirler? Batı Avrupa'yı Atlantığın öte kıyısında köleliği sürekli kılmak ve yaymak uğruna haince bir haçlı seferine balıklama dalmaktan kurtaran, hâkim sınıfların hikmeti değil, onların canice çılgınlığı karşısında İngiltere'nin işçi sınıflarının gösterdiği yiğit direniştir. Kafkasya dağ kalesinin Rusya'nın pençesine düşmesine, kahraman Polonya'nın yine Rusya tarafından katledilmesine (3) Avrupa'nın üst sınıflarının yüzüce onaylamalar, yalandan acımlar, ya da ahmakça aldirmazlıklarla seyirci kalmaları, başı Petersburg'da, elleri Avrupa'nın bütün kabinelerinde olan o barbar devletin alabildiğine ve hiç karşı konulmayan tassallutları, milletlerarası siyasetin sınırlarını öğrenme, kendi hükümetlerinin diplomatik faaliyetlerini yakından izleme, gerektiğinde her çareye başvurarak etkisiz bırakma, önüne geçemedikleri zaman kınanmalarında birleşme, ve özel kişiler arasındaki ilişkilerde gözetilmesi şart olan basit ahlâk ve adalet kurallarını milletlerin aralarındaki ilişkilerin baş kuralları olarak savunup ayakta tutma görevini işçi sınıflarına öğretmiştir.

Böyle bir dış siyaset için mücadele, işçi sınıflarının kurtuluşu uğrunda genel mücadelenin bir parçasıdır.

Bütün ülkelerin işçileri, Birleşin!

(1) İngiltere'de çocuk ve kadın işçiler için on saatlik iş günü kanunu 8 Haziran 1847'de kabul edildi. Fakat işverenlerin çoğu kanunu uygulamadılar.

(2) Eski Kartacanın güneş tanrısı.

(3) 28 Eylül 1864 St. Martin's Hall toplantısı, ilk başta, Rusya'nın boyunduruğu altına giren Polonya lehinde bir gösteri olarak düzenlenmişti.

Sosyal Demokrasi Çıkış Yolu Arıyor

(Baştarafı 3 nci sayfada)

SALDIRMAZLIK PAKTI, BİR DEMAGOJİ, BİR ŞANTAJ:

CHP ortak grubunun aynı günkü toplantısında Mustafa Ok ve arkadaşlarının SSCB ile Türkiye arasında bir saldırmazlık paktı imzalanması için CHP'nin girişimde bulunmasını isteyen önergesi Ecevit'in gayretiyle reddedilmiştir.

Bir yandan iktidara gelmeden önce bile düzen değişikliğine başlayacaklarını söyleyen CHP genel başkanı bu önergeyi reddederken, muhalefet partilerinin saldırmazlık paktı önerisini Meclis'lere getirmesinin âdet olmadığını söyleyerek demagoji yapmıştır. Ve Ecevit burada İsmet Paşa'nın gölgesine sığınmaktan, İsmet Paşa'yı örnek göstermekten geri kalmamış, bu meseleyi iktidar partileri gündeme getirdikleri takdirde tavır koyabileceklerini söylemiştir.

Ecevit'in bu önergeyi reddetme gerekçelerinden diğeri ise «zamanlama»nın isabetli olmadığı şeklindedir. Yani açıkça CHP genel başkanı, «şayet biz bu meseleyi Meclise getirirsek, komünizm töhmeti altında kalırız ve seçimlerde oy kaybederiz» demek istiyordu. Sanırız ki, CHP milletvekillerini etkileyen bir başka etken de bu olmuştur. Ve bu tutumun siyasi literatürdeki adı Politik şantajdır. Oysa Sovyetler Birliği artık hem dünya, hem de Türkiye halkları gözünde burjuvazinin anti-komünist, Mc Chartist ve anti-Sovyet şartlandırma çemberini aşmıştır. Şayet CHP genel başkanı bu meseleyi Meclis gündemine getirmemekle, gerçekten oy kaygısı güdüyorsa, yani doğru gördüğü bir şeyi, zamanlama adı altında erteliyorsa, bu doğrudan doğru-

ya politik bir oportünizm'dir. Fakat bizce, sosyal demokrasi lideri, oy kaygısından çok, böyle bir paktın imzalanmasına önyak olduğu takdirde emperyalist dünya ile kendi partisi arasındaki ilişkilerin zayıflayacağından korkmaktadır.

Böylece Ecevit'in bu konudaki tutumu oportünist bir politika olmaktan çok, emperyalist mihrakların ve emperyalizme bağımlı yerli tekelci mihrakların gözünde itibar kaybetmeme kaygısıdır. Sağ kanat sosyal demokrasisi emperyalizm yandaşlığını bir kez daha ortaya koymuş, Sovyetler Birliği'nin Barış içinde birlikte yaşama politikasına uygun olarak Türkiye'ye karşı barışçıl yaklaşımını, bir NATO ülkesinin muhalefet parti yönetimi olarak reddetmiştir. Oysa bugün faşistlerle Maoculardan başka ve bir kısmı şartlandırılmış emekçi yığınından başka Türkiye'de Sovyet aleyhtarlığı yoktur. Burjuvazinin anti-komünizm ve anti-Sovyetizm şeklindeki özdeş çığırkanlığı bugün dar faşist grupların ve onların ülküdaşı dar Maoist grupların elinde kısırlanmış ve tecrit olmuştur.

Halkımız, emperyalizmin ileri bir karakolu olarak Sovyetler Birliğine düşman bir ülke olarak yaşamak istememekte, çıkarlarımızın tüm komşu ülkelerle ve özellikle Sovyetler Birliği ile barış, iyi komşuluk ve dostluk ilişkilerinden geçtiğinin bilincine varmaktadır. Tekrar edelim ki, emperyalizmin Mc Chartist anti-komünizm ve anti-Sovyetizm çığırkanlığı dar faşist ve Maoist gruplardan başka hiç kimseyi cezbetmemektedir. CHP merkez yönetiminin de bu olguyu bilmeyeceği düşünülemez. Bu nedenle oy hesapları burada bir siyasi şantaj olarak kullanılmıştır.

Gerçekte mesele bir NATO ülkesi olan Türkiye'nin iktidara namzet partisinin emperyalizme, özellikle Amerikan emperyalizmine hoş görünme çabalarından başka bir şey değildir.

Ecevit'in bu önergeye karşı çıkmasından sonra önerge sahibi Mustafa Ok, önergenin tartışılmasının ertelenmesini önermiş, oylayıp reddedilmesinin «CHP Sovyetler Birliği ile dostluk istemiyor» anlamına geleceğini söylemiştir. Ama Ecevit direktmiş ve önergenin oylanmasında ısrar etmiştir. Yapılan oylama sonucunda önergenin gündeme alınması reddedilmiştir. Demek ki, CHP genel başkanı, önerge sahibi Ok'un son anda getirdiği erteleme önerisini bile kabul etmeyecek ve ne pahasına olursa olsun önergeyi oylatıp reddettirecek, emperyalizme ve yerli gerici güçlere kendi «tavrını» derhal açıklayacak, kendisini «komünizmden tenzih edecek», kendi deyimiyle sağ çevrelerin «oyunlarını bozacak», yani anti-komünist yaygaralara, şantajlara boyun eğecek kadar kararlıdır ve emperyalizme sadıktır.

Önerge CHP ortak grubunda gündeme alınmamıştır. Fakat gerçekte Sovyetler Birliği ile Türkiye arasındaki saldırmazlık paktı Türkiye ve Orta-Doğu politikasının gündemindedir. Önümüzdeki dönemde bu gerçeklik kendisini daha fazla dayatacak ve emperyalizme bağımlı Türkiye egemen sınıfları, emekçi halkımızı Sovyetler Birliğine ve diğer sosyalist, demokratik komşu ülkelere karşı düşman kılamayacak, Türkiye, Orta Doğu halklarına ve bölgedeki sosyalist demokratik ülkelere karşı emperyalizmin bir ileri karakolu olarak kalmayacaktır.

1 Mayıs'ta İşçi Sınıfının Kalbi Taksim Alanında Çarpacak

(Baştarafı 12 nci sayfada)

protesto biçimine dönüşmekte, egemen sınıflar karşısında güç gösterisi boyutuna erişerek, işçi sınıfının birlik ve dayanışmasının somut ölçütlerinden biri olmaktadır. Gerek bizde ilk olmasından gelen zaafardan ötürü, gerekse DİSK'in bu konuda fazla titizlik göstermemesinden Taksim alanında yapılacak törende, katılabilir «erkân»ın bulunacağı bir davetliler trübünü hazırlanacak ve işçilerin gruplar halinde bu trübünün önünden «resmigeçit» yapmaları istenecektir. Bu tutum, kendi kurtuluşunu sağlama yolunda mücadele ettiği burjuvaziye karşı işçi sınıfının «iyi dileklerini» sunmak gibi reformist kavrayış görünümündedir.

Öte yandan, programda yer alan sloganlar arasında, işçi sınıfının iktidar hedefini somutlayıcı, onun enternasyonal dayanışmasını dile getiren hiçbir ize rastlanmamaktadır. Bu önemli eksikliklerin yanında, bugün reformizmin baş taleplerinden olan, «vergi adaleti», «teftiş ciddiye-

ti» gibi işçi yığınlarına sınıf bilinci götürmeyen sloganları da sayabiliriz ve uzatabiliriz.

İşçiler, 1 Mayıs'ta üretim araçlarının kalitesini değil, üretim içindeki yerlerini, bütün değerlerin yaratıcısı olduklarını, mülkiyet ilişkilerinin buna uymadığını ve nihayet bu nedenle mülkiyeti elinde bulunduranlara karşı mücadelelerini simgeleyecek gösteriler yapmak isterler. İşçi sınıfı, kendi örgütlenme ve bilinç düzeyini körletebilecek, attığı adımların anlamını kaydırabilecek biçimselliklere düşmek istemez ve düşürülmemelidir.

Sonuç olarak, ülkemizde ilk defa böylesine geniş olarak kutlanan 1 Mayıs'ın düzenleyicisi DİSK'i ve katılan tüm işçileri, ülkemizdeki işçi hareketinin yükselmesi doğrultusunda gösterecekleri çabalarda destekleyeceğimizi belirtiriz.

**YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ
MÜCADELESİ VE BİRLİĞİ!
İŞÇİ SINIFINI DAHA GÜÇLÜ
1 MAYIS'LAR BEKLİYOR**

Sahibi : Mehmet Yücel — Sorumlu Müdür : İlker Demir — Yönetim Yeri : Cağaloğlu Başmuhasip Sokak Tan Apt. No. 10 - 11 İstanbul — Dizgi-Baskı: İshak Basımevi 27 73 37 — Son baskı tarihi : 3 Mayıs 1976

GREÇKO ÖLDÜ

(Baştarafı 5 nci sayfada)

ni oluşturan Lenin'in Barışçı Yan yana Varolma politikasının bir gereği olan yumuşamanın bütün dünyada güçlenmesinde de Greçko'nun takdir edilecek çalışmaları olmuştur. Sovyetler Birliği politikasını tesbit eden SBKP'nin temel politik kararlarını alan 16 kişilik Politik Büro'nun üyesi olan Greçko' aynı zamanda bütün dünyada emperyalizme ve savaş kışkırtıcılığına karşı sürdürülen mücadelede dünya devrimci sürecinin kazandığı başarıların Sovyetler Birliğinin katkılarının önde gelen yönlendiricilerinden biri olmuştur. Emperyalizmin saldırganlığına karşı bugün dünya devrimci süreci birliğini ve güçlü bir şekilde ilerleyişini sürdürebiliyorsa bunun başlıca nedeni dünya sosyalist sisteminin ve sonun belkemiği olan Sovyetler Birliğinin dünya devrim-

ci sürecinde yer alan mücadelelere olan maddi manevi yardımları ve emperyalizmin topyekün bir saldırıyı göze almasını önleyen silah gücüdür. Ve işçi sınıfı enternasyonalizmine bağlılığın bir gereği olarak dünya sosyalist sisteminin güçlenmesi işçi sınıfının ve halkların sosyal ve ulusal kurtuluşlarının başarıya ulaşması için gerekli her türlü yardım ve dayanışmasını yerine getirmesi ve emperyalizmi durdurup her geçen gün geriletken silah gücünün oluşturulması politikasının tesbitinde ve bu politikasının gerçekçi bir şekilde uygulanmasında Greçko'nun inkar edilemeyecek emeği olmuştur. Greçko'nun ölümü ile Sovyet insanı dünya barışının önde gelen savunucularından ve hayatını insanlığın topyekün kurtuluşuna adanmış insanlardan birini daha kaybetmiştir.

İLKE

NİSAN / MAYIS

sayısı birarada çıktı !

Egemen Sınıfların Çıkmazı
Belgeler !

(Sanayicilerle liderlerin toplantısı)
Lenin'in Partisinde Ulusal Sorun
Demokratik Merkezîyetçilik II

isteme p.k. 71
adresi : istanbul

1 MAYIS'IN ANLAMI

Burjuvazi 1924'den, yani cumhuriyetin kurulmasının hemen ertesi yılından bu yana, işçi sınıfının 1 Mayıs eylemini yasaklamıştır. Onu yasaklamakla kalmamış, bir de üstelik «Bahar Bayramı»na çevirmiştir! Yani işçi sınıfının burjuvaziden ayrı ve ona karşı bir sınıf olduğunu bütün dünya işçileriyle birlikte burjuvazinin suratına haykırdığı günü, sözüm ona «imtiyazsız, sınıf-sız, kaynaşmış bir kitle» nin resmî «birlik ve beraberlik» günlerinden biri yapmıştır.

Bundan güttüğü amaç ortadadır. Herşeyden önce, Türkiye işçi sınıfını bütün dünyadaki işçi kardeşlerinden ayırıp dünya işçi sınıfı hareketinden koparmak, burjuvazinin koyduğu çıkar ve bilinç sınırları içerisinde hapsedmek. Böylece işçi sınıfının enternasyonalist ruhunu köreltmek, dolayısıyla sınıf bilincinin gelişmesini engellemek. İşverenin işçinin «velinimetini» olduğu görüşünü sürdürerek onu tevekküle, «hakkına razı olmaya» zorlamak. 1 Mayısın bütün dünyada olduğu gibi bizde de İşçi Günü olduğunu inkârda bu amaçlar mündemiçtir.

Bu günün «Bahar Bayramı» ilân edilmesinin altında ise mevcut düzenin, burjuvazinin hâkimiyetindeki kurulu düzenin, mümkün olabilecek düzenlerin en iyisi olduğu yalanına işçi sınıfını ve bütün toplumu inandırma gayretli yatmaktadır.

Böylece burjuvazi 1 Mayıs İşçi Günü'nü 1 Mayıs «Bahar Bayramı»na çevirmekle bir taşla iki kuş vurmaktadır. Hem 1 Mayıs işçi sınıfı üzerinde somut bir baskı günü yapmakta, hem de, ideolojik plânda, kendisinin işçi sınıfı üzerinde hâkimiyetini bütün topluma «Bayram» diye kutlatmaktadır.

Burjuvazinin bu oyunu bu yıl nihayet bozulmuştur. Hem de MC iktidarının, yani burjuvazinin en gerici, en gözü-kara kesiminin tercihi olan bir iktidarın telâhî gözleri önünde işçi sınıfı İstanbul'da muazzam kalabalıklar hâlinde yürüyerek dev gövdesini resmen gözler önüne sermiştir. Bundan böyle burjuvazinin ne 1 Mayıs ha-

zırlık zorbalıkları (yakın zamana kadar olduğu gibi sosyalistlerin, işçi önderlerinin palas pandıras göz altına alınmaları ve 1 Mayısın İşçi Günü olarak yaşanmasının yasaklanması) ne de «Bahar Bayramı» büyüğü sökecektir. Bundan böyle 1 Mayıs, her yıl bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de, işçi sınıfının burjuvaziye meydan okuyuşunu dile getiren evrensel eylem günü olarak yaşanacaktır.

Ne var ki 1 Mayıstan bazı kimselerce, bu arada bazı sosyalistlerce de «İşçi Bayramı» olarak söz edildiğini görüyoruz. Bu yalnızın bir an önce düzeltilmesinde yarar var. Zira çok muhtemeldir ki çok geçmeden bizzat burjuvazi kendisi, ilerici kesiminin eliyle, bu günü «İşçi Bayramı» ilân edecektir. Yani yine eski siyasetini, bu defa başka bir biçimde, ve yeni bir aldatmacayla, sürdürmektedir.

1 Mayıs işçi sınıfının evrensel EYLEM GÜNÜDÜR. «Bayram»ı değil!

Bir kere bu günün, bundan yüzyıla yakın bir zaman önce Amerika'da grev yapan işçilerin üzerlerine ateş açılarak öldürüldükleri günün yıldönümü olduğu unutulmamalıdır.

İkincisi, işçi sınıfının dünya çapında mücadelesi, sömürüyü ortadan kaldırıp adil ve barışçı bir düzen kurma yolunda mücadelesi hâlâ sürmektedir. Bugün işçi sınıfının iktidarda olduğu sosyalist ülkelerde 1 Mayıs İşçi Günü başka ülkelerde olduğundan belki *nicelikçe* farklı bir biçimde idrak ediliyor (haklı olarak); fakat *nitelikçe* bu günün anlamı oralarda da temelde aynıdır. «İşçi Bayramı değil, İşçi Günü» kavramı, emperyalizme ve sermayenin sömürüsüne karşı sosyalist sistem, uluslararası işçi sınıfı hareketi ve ulusal bağımsızlık hareketi üçlü birliği kavramında mündemiçtir.

Üçüncüsü, işçi sınıfının hâlâ ezilen sınıf olduğu ülkelerde 1 Mayıs işçi sınıfının zafer yolun-

da yılın her günü verdiği mücadelenin, binbir zorluk, zulüm ve ölüm pahasına verdiği mücadelenin sembolik olduğu kadar da *fiili* bir platformdur. Henüz kazanılmayan zaferin bayramı olmaz. O zafere daha nice 1 Mayısardan geçilerek varılacaktır.

Gerçi işçi sınıfının bugüne kadar elde ettiği zaferlerden ve sosyalizmin bütün dünyada kat ettiği yoldan duyulan büyük sevinç ve haklı gurur işçi sınıfının bu evrensel mücadele gününün kutlanmasına bir bakıma bir bayram görünümü katmaktadır. Ama 1 Mayıs'ın bu yanını doğru perspektife oturtmak gerekir.

Bugünden «Daha nice nice 1 Mayısılara» de-yip «kurban» bayramı kutlarcasına 1 Mayıs «İşçi Bayramı» ilân etmek, burjuvazinin oyununa gelmektir. İşçi sınıfının bugüne kadar elde ettiği kazanımlarla yetinmesine, bugünkü kurulu düzen içinde kendine ayrılan yeri benimsemesine razı olmaya eğilimli, lonca anlayışlı, uzlaşmacı bir tavrı yansıtır.

Biz 1 Mayıstan «İşçi Bayramı» olarak söz edenlerin hepsinin subjektif niyetlerinin ve eğilimlerinin bu yönde olduğunu sanmıyoruz. Sadece aralarında işçi sınıfı sosyalizmine yakın olanları teorik ve pratik uzantıları önemli bir konuda daha dikkatli ve titiz davranmaya, bu kabil dikkatsizlikler ve sürçü lisanlarla burjuvazinin işini istemeden de olsa kolaylaştırmamaya çağırıyoruz.

Elbet 1 Mayısın İşçi Bayramı olacağı günler de gelecektir. Ama daha nice 1 Mayısılarda bütün ülkelerin işçilerinin birliği ve dayanışması, dünyayı değiştirme azmi hâkim sınıfların suratlarına haykırıla haykırıla bütün ülkelerde ve toplumun her kesiminde elde edilen mevzilerden daha ileri mevzilere geçme yolunda kavga verilerek bütün dünyada sosyalizmin zaferi gerçekleştirildiği zaman!

“Faşizmi Protesto Mitingi,, ve Düşündürdükleri

Geçen Cumartesi günü, İYÖKD ve bazı kuruluşların düzenledikleri Anti-Faşist gösteri bir takım gerçekleri bir kez daha gözler önüne serdi.

Faşist tirmanışa karşı kitle gösterileri gitgide yaygınlık kazanıyor. Ancak bu eylemler yine de emekçi halkın demokratik taleplerinin ve potansiyelinin çok gerisinde. Siyasi ve demokratik örgütler plânındaki dağınıklık ve başıbozukluk, Anti-faşist güçbirliğinin oluşmaması yüzünden Faşiz'an MC iktidarına karşı demokrasi mücadelesi başarılı adımlar atamıyor.

Öğrenci gençliğin demokrasi mücadelesindeki yeri ve önemi hep bildiğimiz bir husustur. İstanbul'da 70.000'i aşkın üniversite öğrencisi vardır. Bunların çok önemli bir kesimi anti-faşisttir, ilericidir. Bugün emekçi halkın toplumsal muhalefetini daha da güçlendirme imkânına sahip bu geniş potansiyel örgütsüzlükten ve dağınıklıktan dolayı heba olmaktadır.

Öğrenci gençliğin belirli bir kesimini etrafında toplayabilen İYÖKD'ün «Faşizmi Protesto» mitingi bu mevcut durumun bir göstergesi oldu. 5.000 kadar öğrencinin katıldıkları yürüyüş boyunca emekçi halka yabancı anlaşılmaz sloganlar tekrarlandı. Yolun iki kenarına toplanmış halk topluluğu, işsizliğe, pahalılığa anti-demokrasiye ve MC'ye karşı nefretini haykırmak istiyor, ancak yürüyüşü topluluğunda aradığını bulamıyordu. Yürüyüşe mao'cuların da katılmış olması ve kaypak tutumlar yüzünden tecrit edilememeleri, düzensizliği daha da arttırıyordu.

Bugün faşist tirmanışa karşı demokrasi mücadelemizde kitle eylemlerinin önemi büyüktür. Bu konudaki mükemmeliyetçi pasifist eğilimlerle mücadele edilmelidir. Fakat az olsun bizim olsun mantığıyla diğer demokratik kuruluşlarla ve ilerici siyasi örgütlerle demokratik birliği gerçekleştirilmeyen ve gerçekleştirilmeye yönelik olmayan gösterilerde

emekçi halka malolamamaktadır.

Mitingin en olumsuz yanı anti-komünist bir çizgi olan Mao'cuların «Ne Amerika, Ne Rusya», «Kahrolsun Sosyal Emperyalizm» gibi karşı devrimci sloganları haykırmalarına olanak verilmesidir. İÖKD içindeki hakim çizgilerin bu konudaki tutarsızlıkları ve sözde «tarafsızlıkları» son günlerde gençlik içinde de iyice tecrit olmuş bulunan Mao'culuğun göçlenmesine hizmet etmektedir. İYÖKD anti-faşist, anti-emperyalist mücadelede yerini almalı, en geniş öğrenci kesimleri demokrasi mücadelesine katmaya çalışmalı, bu konuda diğer demokratik kuruluşlarla işbirliği içinde olmalıdır. Ancak MAO'cuları da peşine takarak değil.

Mao'culara karşı «Hayırhah» davranmak onların karşı devrimci provakasyonlarına ve anti-komünist tavırlarına ortak olmak demektir. Bu nedenle Mao'culuk gençlik içinde kesinlikle tecrit edilmeli ve «utangç Mao'cu tavırlarla mücadele edilmelidir.

I MAYISTA İŞÇİ SINIFININ KALBI TAKSİM ALANINDA ÇARPACAK!

Bütün ülkelerin işçi sınıfının her yıl andıkları şanlı bir geleneğin adıdır 1 Mayıs.

1886 yılının 1 Mayıs'ı burjuvaziye karşı işçi sınıfının mücadelesi içinde daima hatırlanan, burjuvaziye karşı mücadelenin pekiştirilmesi gerekliliğini simgeleyen bir gündür. Bu günde, bütün ülkelerin işçileri, aldıkları mesafelerin başlangıç adımlarından biri olarak Demir Ökçe'nin kurbanlarını ve anılarını yaşatırlar.

1000 yıla yakın bir zamandan beri uluslararası proletaryanın, giderek daha geniş bir şekilde katıldıkları 1 Mayıs'lar, sosyalizmin dünya çapında ilerleyişinin göstergelerinden birisi oluyor.

İşçi sınıfı, kendi hareketinin tarihine, o tarihte yolunu aydınlatacak ne varsa sahip çıkmada, öteki sınıf ve tabakalardan daha istekli ve daha cesaretlidir. Çünkü, yükselen, gelişen, yarını kuracak olan tek sınıf odur. Toplumsal olaylarda, insanlığın yol alıp, daha iyiye, daha güzele varmasında bugün ve yarın güvence olabilecek, kültür ve sanatın üretilmesinde zengin hazineler yaratabilecek tek sosyal sınıf yine işçi sınıfıdır.

Bütün dünya emekçilerinin her yıl 1 Mayıs gününe böylesine coşkuyla katılmasının anlamı ve açıklığı işte buradadır.

Ülkemizde ise 19920'lerden sonra birkaç kez kutlanan ve daha sonra yasaklanan bu mücadele gününün tekrar yaşatılması ve işçi sınıfımıza maledilmesi çabaları yoğunlaşmaktadır. Geçen yıl Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin yaygın olmasa bile yaptığı girişimler, bu yılki hazırlıklara bir deney getirmiş olmalıdır. Bu yıl, işçi sınıfının ileri ekonomik örgütlenmesini temsil eden Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu, mümkün olan en geniş şekilde işçilerin katılacağı gösterilerle bu günü kutlamaya karar vermiştir.

İşçi sınıfımızın mücadelesinde önemli bir aşama, ileri bir adım sayılması gereken bu karara hemen tüm işçi sınıfına ve onun bilimine inananlar etkin bir şekilde katılmaya hazır olduklarını açıklamışlardır. DİSK'in bu kararı, hem temsil ettiği sınıfın ekonomik mücadelesinin bir sonucu, hem de onun objektif istemlerinin ve bu mücadelenin eriştiği boyutun değerlendirilip, geliştirilmesinin dayattığı bir görevdir.

Ülkemizde işçi sınıfının sendikal hareketindeki gelişmeler, son yıllarda önemli sıçramalar yapmış, yeni gelişmelere ise gebedir. İleri sendikal hareketin güçlenmesi, işçi sınıfının politikleşmesi düzeyinin de göstergesi, bu politikleşme sürecinin sağlam platforma yönelmesidir. Fabrikaların sosyalizme doğru açılması, işçilerin elinde bir silah olarak sadece sendikal mücadelenin değil, bilimin de yerini alması bugün daha anlamlı ve umut verici olmaktadır.

İşçi sınıfının sendikal birliği, politik birliği böylesi mücadele günlerinde de önem kazanıp gündemin ilk sıralarına girer. Birlik ve dayanışma ruhunu geliştiren 1 Mayıs'lar, yığınların en geniş şekilde sorunlara yaklaştığı, tek bir yumruk olarak egemen güçlerin karşısında yerini aldığı günlerdir.

Bu açıdan DİSK'in düzenlediği gösterilerin, işçi sınıfı mücadelesine getireceği katkılar üzerinde durmak, bu mücadelenin daha üst düzeyde şekillenmesine yardımcı olmak, her işçi sınıfı sosyalizmine bağlı olanın başlıca görevlerindedir. İşçi sınıfının, iktidar kavgasına yönelik hazırlıklarının ilk basamakları olan e-

konomik mücadelesinin birleştirilmesi, mücadele azminin bilinmesi, her 1 Mayıs'ta güçlenecek, politik birlik yolunda dönemeçlerin aşılması için zorunlu itici güç olacaktır.

Şimdiye kadar saydığımız olumsuzlukların ötesinde, sosyalist hareketimizin genel zaaflarından da kaynaklanan bazı eksikliklerin bilinmesi, giderilmesi için çaba gösterilmesi gereği gözardı edilmemelidir.

Bugün işçi sınıfının siyasal hareketinin merkezileşmemiş, tek bir mecraya aktarılamamış olması yanında her ne kadar en ileri sendikal hareketi temsil etse bile DİSK'in sendikal mücadeleyi yönlendirme savaşında yer yer hatalara düştüğü görülmektedir. Nitekim, 1 Mayıs hazırlıkları ve kararı sevindirici bir girişim olarak alkışlanırken, gösterilere muhteva kazandırabilecek kimi gereklilikler ihmal edilmiş benzetilmektedir.

Gösterilerin biçimini ve tekrarlanacak sloganları ihtiva eden programda işçi sınıfının üslubuna ters düşebilecek noktalar var... Örneğin, işçi sınıfının özellikle iktidar olduğu ülkelerin dışında 1 Mayıs gösterileri, (Devamı 10 ncu sayfada)

TSİP G. BAŞKANI A. KAÇMAZ'IN 1 MAYIS DEMECİ: « Kurtuluşumuz Sosyalizm »

İşçiler, emekçiler, bütün Demokratlar;

1 Mayıs, Mayıs ayının ilk günü, bütün insanlığın kurtuluşunun ve geleceğinin yegâne güvencesi işçi sınıfının bayramı...

Bugün dünyanın dört bir köşesinde işçiler emperyalizm, ve gericiğe karşı savaşta işçi sınıfının birliğini ve halkların kardeşliğini pekiştiriyorlar: barış, ulusal kurtuluş, sosyal ilerleme, demokrasi ve sosyalizm için mücadelede kazanılan zaferlerin sevincini dile getiriyorlar; her türlü sömürü ve baskı, zulümden arınmış sosyalist bir dünya kurulana dek, tek bir vücut halinde yürüyeceklerini haykırıyorlar.

Ülkemizde yıllardan sonra ilk defa yürüyoruz. İşçi sınıfının, kendi sırtından milyonlar vuran parababalarına karşı sürdürdüğü kurtuluş mücadelesinin en önemli günlerinden biri olan 1 Mayıs'ta bu birlik ve dayanışma gününde, işçi sınıfımız gur sesiyle haykırıyor: 1 MAYIS İŞÇİ GÜNÜDÜR, emperyalizme karşı savaşın güçlerinin pekiştiği emekçi gündür, faşizme karşı mücadelenin birliğinin sembolleştiği, demokrasiden yana bütün halkın gündür.

İşçiler, tüm yurtseverler,

Başta Amerika olmak üzere bütün emperyalist ülkeler, yurdumuzun tüm zenginliklerine, halkımızın yarattığı tüm değerlere el koymaktadırlar. Ülke ekonomisi tümüyle dışa bağımlıdır ve bu yapıyla yoksul halkımızın daha da yoksullaşmasından başka birşey getirmeyecektir. Ekonomik bağımlılık, siyasal, askerî ve kültürel bağımlılıkla perçinleşmiştir. Halkımızın çıkarlarına bütünüyle ters düşüğünü defalarca gösteren Milliyetçi Cephe iktidarı ve ardındaki sömürücü çevreler, emperyalizmin bu sadık dostları, bağımlılıklarını bir kez daha ispatladılar. Halkımızın onurunu ayaklar altına aldılar. Amerikan emperyalist-

leriyle yurt toprağı pazarlığına oturdular. Ve halkımızın baş düşmanı Amerikan emperyalistlerine irice bir kemik karşılığında yurt topraklarını peşkeş çekerek ne kadar milliyetçi olduklarını ispatladılar!

İşçiler, bütün demokratlar,

Pahalılık almış başını gidiyor. Her geçen gün en hayati ihtiyaç maddelerine zam üstüne zam geliyor. Vazgeçilmez beslenme maddelerinden biri olan et artık sadece varlıkların mutfağına girebiliyor. Cebindeki paranın değeri hergün düşmekte... İşsizlik bir başka afet! Almanya yolları da kapandıktan sonra, yatağını sırtına vuranlar büyük şehirlerin işçi pazarlarında haraç-mezat, sefil oluyorlar. İrkçi şoven baskılar azalmamacasına sürüp gidiyor. Yaşama kavgasından bitap düşmüş halkımız bu cehennem azabına dayanamayıp sesini yükseltince karşısında yine eli kanlı MC iktidarını buluyor. Halk düşmanı partilerin oluşturduğu MC ortaklığı, halkımızın yükselen muhalefetini ezmek için, her türlü anti demokratik yolu deniyor. Binlerce insana düşüncesini açıkladığı, bu doğal Anayasal hakkını kullandığı için dava açılıyor. Halkın sömürü ve baskıya karşı örgütlenmesini engellemek için her yola başvuruluyor. Bütün kilit noktalar faşistlerle donatılıyor. Yerli yabancı, gizli-açık servisler özellikle öğrenci gençliğin demokrasi mücadelesini sabote etmek amacıyla provokasyonlar düzenlemekten geri kalmıyorlar.

İşçiler, kurtuluşu işçilerle beraber olan bütün halkımız,

Bu sömürü ve baskı düzeninin bütün acılarını bizler paylaşıyoruz. Bir avuç azınlık, dar bir parababaları zümresi bizlerin sırtından günlerini gün ederken bizim payımıza yoksulluk, ızdırıp ve zulüm düşüyor.

Kurtuluşumuz, BAĞIMSIZLIĞIMIZI kazanmakla mümkündür.

Kurtuluşumuz, DEMOKRASİYİ kurmakla mümkündür.

Kurtuluşumuz, bağımsızlığın ve demokrasinin güvence altında olacağı SOSYALİZM'le mümkündür.

Kurtuluşumuz, bütün dünya halklarının emperyalizme karşı verdikleri topyekün mücadelenin enternasyonal dayanışma gereklerine sonuna kadar bağlı kalmakla mümkündür.

İşçiler,

Bu yüce günümüzde, halkımızın kurtuluşunun önderi ve başta gelen güvencesi olduğumuzu gösterelim.

Bu 1 MAYIS, sosyalist hareketimizin güçlü birliği yolunda ileri bir adım olsun!...

Bu 1 MAYIS, siyasal hareketimizle, sendikal hareketimizin birliği doğrultusunda bir basamak olsun!

Bu 1 MAYIS, bütün fabrikalardan tek ve bir sesin çıkacağı zafer günlerinin müjdecisi olsun!..

Türkiye Halkı,

İşçi sınıfımızın bu en önemli gününde, onunla beraberlik ve dayanışma içinde olduğumuzu gösterelim.

Bu 1 MAYIS, tüm halkımızın emperyalizme karşı kaldırdığı sıkılmış bir yumruk olsun!

Bu 1 MAYIS, bütün demokratların faşizme karşı mücadelede güçbirliklerinin sembolü olsun!

Bu 1 MAYIS, işçi sınıfımız önderliğinde demokratik halk iktidarını kuracak olan halkın cephesinin zaferinin müjdecisi olsun!...

YAŞASIN BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ, SOSYALİZM MÜCADELESİ.